

Comisia economie, buget și finanțe

RAPORT

asupra proiectului Codului transportului feroviar (nr. 207 din 26.08.2021), lectura III

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul Codului transportului feroviar (nr. 207 din 26.08.2021), prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

În cadrul ședinței plenare din 21.01.2022, proiectul Codului transportului feroviar a fost adoptat în lectura a 2-a. Comisia menționează că în conformitate cu prevederile art. 71 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, pentru proiectele de legi complexe și de coduri, lectura finală este obligatorie. În acest sens, proiectul Codului transportului feroviar a fost supus procesului de redactare și este prezentat plenului Parlamentului.

Prin urmare, Comisia economie, buget și finanțe propune plenului Parlamentului proiectul Codului transportului feroviar spre adoptare în a treia lectură, ca fiind finală.

Dumitru ALAIBA

Președintele Comisiei

C O D U L

transportului feroviar

Parlamentul adoptă prezentul cod.

Prezentul cod transpune, parțial, în legislația națională:

– Directiva 2012/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 noiembrie 2012 privind instituirea spațiului feroviar unic european (revizuire) (text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 343 din 14 decembrie 2012, astfel cum a fost modificată ultima oară prin Decizia delegată (UE) 2017/2075 a Comisiei din 4 septembrie 2017;

– Directiva 2016/798/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind siguranța feroviară (revizuire) (text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 138 din 26 mai 2016;

– Directiva 2007/59/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2007 privind certificarea mecanicilor de locomotivă care conduc locomotive și trenuri în sistemul feroviar comunitar, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 315 din 3 decembrie 2007, astfel cum a fost modificată ultima oară prin Directiva (UE) 2016/882 a Comisiei din 1 iunie 2016.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul și domeniul de aplicare

(1) Prezentul cod stabilește:

- a) cadrul juridic privind condițiile de gestionare a infrastructurii feroviare și organizarea activităților de transport feroviar;
- b) condițiile de înregistrare și certificare a întreprinderilor feroviare;
- c) cerințele față de angajații din domeniul transportului feroviar;
- d) raporturile juridice dintre subiecții implicați în transportul feroviar de pasageri, bagaje și mărfuri.

(2) Prevederile prezentului cod se aplică:

- a) utilizării infrastructurii feroviare pentru furnizarea serviciilor de transport feroviar;
- b) serviciilor de transport feroviar;
- c) sistemului feroviar național;
- d) materialului rulant feroviar;
- e) serviciilor conexe transportului feroviar.

Articolul 2. Noțiuni

În sensul prezentului cod, următoarele noțiuni se definesc astfel:

Administratorul infrastructurii – gestionarul infrastructurii feroviare publice, întreprinderea care gestionează infrastructura feroviară publică prin furnizarea serviciilor de acces la aceasta, care administrează și întreține această infrastructură, inclusiv gestionează traficul feroviar prin sisteme de control și comandă și de semnalizare, și care asigură dezvoltarea acesteia în conformitate cu politicile de dezvoltare și finanțare a infrastructurii feroviare, aprobate de Guvern;

autorizație de siguranță – act prin care se confirmă implementarea unui sistem de management al siguranței și îndeplinirea cerințelor specifice, necesare pentru întreținerea și exploatarea în siguranță a infrastructurii feroviare de către Administratorul infrastructurii;

autorizație de transport feroviar – act care confirmă capacitatea tehnică și economică a întreprinderii feroviare pentru efectuarea activităților de transport feroviar;

capacitate de infrastructură – posibilitatea de programare a traselor cerute pentru o secțiune de infrastructură feroviară pe o anumită perioadă;

cerințe esențiale – toate cerințele aprobate prin prezentul cod, prin actele normative ale Guvernului și ale organului central de specialitate din domeniul transportului feroviar, pe care trebuie să le îndeplinească sistemul feroviar, subsistemele și elementele constitutive de interoperabilitate ale acestuia, inclusiv interfețele;

certificat de siguranță – act prin care se confirmă implementarea de către întreprinderea feroviară a unui sistem de management al siguranței, precum și îndeplinirea cerințelor stabilite în specificațiile tehnice de interoperabilitate, a normelor de siguranță și a altor reglementări relevante în vederea controlului riscurilor și efectuării operațiunilor de transport feroviar în siguranță;

contract de alocare a capacității – contractul care stabilește drepturile și obligațiile unui solicitant și ale Administratorului infrastructurii cu privire la capacitățile de infrastructură care trebuie alocate și cu privire la tarifarea care se aplică pe o durată ce depășește o singură perioadă de valabilitate a graficului de circulație;

dezvoltarea infrastructurii – acțiuni, măsuri și lucrări întreprinse pentru construcția, reconstrucția sau modernizarea infrastructurii feroviare ori a sistemelor și echipamentelor din componența acesteia;

document de referință al rețelei – document prin care se precizează în mod detaliat regulile generale, termenele-limită, procedurile și criteriile pentru cadrul de tarifare și de alocare a capacităților, informațiile și cerințele tehnice necesare pentru a putea solicita capacități de infrastructură;

elemente constitutive de interoperabilitate – componente elementare, grup de componente, subansamblu ori ansamblu complet de echipament încorporat ori destinat a fi încorporat într-un subsistem, inclusiv programe de calculator, de care depinde, direct sau indirect, interoperabilitatea sistemului feroviar;

funcții esențiale de gestionare a infrastructurii – luarea deciziilor privind alocarea traselor (capacităților de infrastructură), inclusiv definirea și evaluarea disponibilității acestora, alocarea traselor individuale, luarea deciziilor privind tarifarea infrastructurii feroviare și determinarea tarifelor în conformitate cu cadrul de tarifare și de alocare a capacităților;

grafic de circulație – datele care definesc toate deplasările programate ale trenurilor și ale materialului rulant feroviar pe o infrastructură feroviară, pe perioada de valabilitate a acestui grafic;

infrastructură feroviară – infrastructura căilor ferate și terenurile ocupate de către aceasta, formată din ansamblul elementelor tehnologice, care include linii de cale ferată și alte structuri, stații de cale ferată, dispozitive de alimentare cu energie electrică, rețele de comunicații, sisteme de alarmă, de centralizare și interblocare, sisteme informaționale, de comunicare și de control al traficului, clădiri (exceptând clădirile administrative) și echipamente prevăzute de prezentul cod;

infrastructură saturată – secțiune sau element al infrastructurii feroviare pentru care cererile de capacități de infrastructură nu pot fi satisfăcute în totalitate în anumite perioade, chiar și după coordonarea diferitor cereri de rezervare a acestor capacități;

infrastructură de servicii – instalațiile, inclusiv teren, clădiri și echipamente, care au fost amenajate în mod special, în totalitate sau parțial, pentru a permite furnizarea unuia sau mai multor servicii de către Administratorul infrastructurii sau de către operatorul infrastructurii de servicii;

întreprindere feroviară – operator de transport feroviar, care poate fi orice întreprindere înregistrată în conformitate cu prezentul cod și cu Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, a cărei activitate de bază constă în furnizarea serviciilor de transport feroviar de mărfuri și/sau de pasageri, cu obligativitatea ca întreprinderea să asigure tracțiunea, inclusiv întreprinderi care asigură doar tracțiunea;

întreținerea infrastructurii – lucrări de reparație și alte activități asupra infrastructurii feroviare destinate să mențină starea acestuia în conformitate cu condițiile și parametrii stabiliți de cerințele normative privind exploatarea și siguranța infrastructurii feroviare;

linie ferată de acces – linie de cale ferată legată cu rețeaua comună a căilor ferate printr-o cale neîntreruptă cu șine, destinată pentru deservirea anumitor expeditori de mărfuri și destinatari ai mărfurilor;

metode de siguranță (MS) – metode ce trebuie elaborate pentru descrierea modului de evaluare a nivelurilor de siguranță, realizării obiectivelor de siguranță și a conformității cu alte cerințe de siguranță în sistemul feroviar;

obligație de serviciu public – obligație impusă prin contract întreprinderii feroviare în interes economic general, cu scopul de a asigura populația cu servicii de transport feroviar de pasageri la un preț accesibil, care, în lipsa compensațiilor, sunt nerentabile și nu prezintă interes comercial;

obiective de siguranță (OS) – niveluri minime de siguranță ce trebuie să fie atinse de sistemul feroviar în ansamblu sau de diferite părți ale acestui sistem;

organism de evaluare a conformității – astfel cum este definit prin Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității;

organism de evaluare a conformității notificat – astfel cum este definit prin Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității;

organism de evaluare a conformității recunoscut – astfel cum este definit prin Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității;

operatorul unei infrastructuri de servicii – orice entitate publică sau privată responsabilă de gestionarea uneia sau mai multor infrastructuri de servicii ori de furnizarea unuia sau mai multor servicii către întreprinderile feroviare;

pasager – persoana fizică care deține un bilet sau orice alt document de călătorie perfectat pe numele său, având dreptul de a se îmbarca în tren și de a fi transportat de întreprinderea feroviară până la punctul de destinație;

principii comerciale – elemente fundamentale care se aplică în relațiile antreprenoriale;

profit rezonabil – rata rentabilității capitalului propriu, care ține seama de riscuri, inclusiv riscul pentru venituri, sau de absența unor riscuri suportate de Administratorul infrastructurii, întreprinderile feroviare și de operatorul infrastructurii de servicii, a cărei mărime se stabilește de Guvern;

Registrul național al vehiculelor feroviare (RNVF) – registru gestionat de Autoritatea Feroviară, care include informații privind vehiculele feroviare cu drept de circulație pe rețeaua de cale ferată națională, persoanele fizice și juridice având drept de proprietate sau de posesie asupra vehiculelor feroviare, numerele de înregistrare ale vehiculelor feroviare, documentația tehnică și entitățile responsabile cu întreținerea acestor vehicule;

sistem feroviar – rețeaua formată din mai multe tipuri de linii de cale ferată, inclusiv sisteme de management al traficului feroviar, sisteme de localizare, de navigație și de telecomunicații, și vehiculele feroviare;

sistem de management al siguranței (SMS) – organizarea și aranjamentele stabilite de Administratorul infrastructurii sau de o întreprindere feroviară pentru a asigura gestionarea în siguranță a operațiunilor sale;

specificații tehnice de interoperabilitate (STI) – specificațiile care acoperă fiecare subsistem sau parte a unui subsistem pentru a îndeplini cerințele esențiale și pentru a asigura interoperabilitatea sistemelor feroviare convenționale, astfel cum acestea sunt definite în prezentul cod;

solicitant – întreprindere feroviară, grup de întreprinderi feroviare, autoritate implicată în realizarea contractelor de servicii publice de transport feroviar de

pasageri sau orice întreprindere ce furnizează servicii de transport combinat de mărfuri, care dorește să obțină capacități de infrastructură pentru activități de transport feroviar;

trafic internațional – transport între Republica Moldova și alte țări în cadrul căruia se efectuează introducerea și/sau scoaterea de vagoane din compunerea unui tren, care pot avea origini și destinații diferite, cu condiția ca toate vagoanele să traverseze frontiera;

trasă – capacitate de infrastructură necesară pentru a permite circulația unui tren între două puncte ale rețelei, în cursul unei perioade determinate;

vehicul feroviar – material rulant feroviar (locomotivă, vagon, automotor) sau echipament de reparație a liniei de cale ferată, sau mașină mobilă adecvată circulației pe linii de cale ferată, cu sau fără tracțiune, compusă din unul sau mai multe subsisteme structurale și funcționale ori din părți ale acestor subsisteme;

zonă de exploatare – zona ce cuprinde terenurile necesare realizării transportului feroviar, ocupate de terasament, lucrări ingineresti (poduri, tuneluri, pasaje), cantoane și alte clădiri, instalații de comunicații feroviare, instalații de alimentare cu energie electrică, stații de cale ferată și instalații de linie. Zona de exploatare cuprinde de asemenea zona de siguranță și zona de protecție a infrastructurii feroviare, stabilite de către organul central de specialitate din domeniul transportului feroviar în coordonare cu Agenția de Mediu;

zonă de siguranță – zona ce cuprinde fâșiile de teren situate de o parte și de alta a axei căii ferate, necesare pentru amplasarea instalațiilor de semnalizare și de siguranță a circulației, a altor instalații de conducere operativă a circulației trenurilor, precum și a instalațiilor și lucrărilor de protecție a mediului;

zonă de protecție – terenurile necesare pentru asigurarea integrității, rezistenței și stabilității construcțiilor, instalațiilor și a altor obiective de transport feroviar, de asemenea terenurile cu soluri alunecătoare, limitrofe terenurilor transportului feroviar și terenurile ocupate de plantații forestiere de protecție.

Capitolul II

ORGANIZAREA SECTORULUI TRANSPORT FEROVIAI

Articolul 3. Misiunea, funcțiile de bază și atribuțiile principale ale organului central de specialitate în domeniul transportului feroviar

(1) Misiunea organului central de specialitate în domeniul transportului feroviar (denumit în continuare *Minister*) rezidă în elaborarea și promovarea politicii de stat în domeniul transportului feroviar.

(2) Funcțiile de bază ale Ministerului sunt elaborarea, asigurarea implementării, monitorizarea, evaluarea și raportarea asupra realizării politicii de stat privind dezvoltarea durabilă a transportului feroviar în condiții de siguranță a traficului și perfecționarea calității serviciilor furnizate de transportul feroviar.

(3) În vederea realizării misiunii și a funcțiilor sale de bază, Ministerul are următoarele atribuții principale:

a) elaborează documente de politici pentru dezvoltarea transportului feroviar și proiecte de acte normative în domeniul transportului feroviar și le prezintă Guvernului spre aprobare;

b) promovează propuneri de alocare a mijloacelor financiare necesare pentru întreținerea și dezvoltarea infrastructurii feroviare conform Programului național de infrastructură feroviară, a compensațiilor pentru serviciile publice de transport feroviar de pasageri, furnizate în cadrul contractelor de servicii publice, și a compensațiilor pentru acoperirea cheltuielilor suportate de întreprinderile feroviare ca urmare a acordării unor înlesniri la serviciile de transport feroviar de pasageri. Alocarea de compensații se face în baza unei metodologii aprobate de Guvern;

c) elaborează, promovează și monitorizează politicile de restructurare a sectorului transport feroviar;

d) elaborează Metodologia de formare a tarifelor pentru utilizarea infrastructurii feroviare și o prezintă Guvernului spre aprobare;

e) elaborează contractul multianual pentru administrarea infrastructurii feroviare și Programul național de infrastructură feroviară și le prezintă Guvernului spre aprobare;

f) transferă mijloacele financiare primite de la bugetul de stat pentru întreținerea și dezvoltarea infrastructurii feroviare, pentru serviciile publice de transport feroviar de pasageri furnizate în cadrul contractelor de servicii publice și pentru compensarea cheltuielilor suportate de întreprinderile feroviare ca urmare a acordării unor înlesniri la serviciile de transport feroviar de pasageri;

g) aprobă tarifele conform metodologiilor aprobate de Guvern;

h) întreprinde măsurile necesare privind protecția consumatorilor în domeniul transportului feroviar;

i) înaintează Guvernului spre aprobare proiecte de aderare la tratatele internaționale în domeniul transportului feroviar;

j) prezintă Guvernului spre aprobare regulamentul de organizare și funcționare, structura și efectivul-limită ale autorității administrative responsabile de implementarea politicilor în domeniul transportului feroviar (denumită în continuare *Autoritate Feroviară*);

- k) aprobă regulamente și instrucțiuni conform prevederilor prezentului cod;
- l) reprezintă statul în relațiile cu organizațiile internaționale din domeniul transportului feroviar și cu autoritățile similare ale altor state pe sarcinile ce țin de elaborarea și promovarea politicilor în domeniul respectiv;
- m) încheie contracte de servicii publice cu întreprinderi selectate pentru realizarea obligațiilor de serviciu public de transport feroviar de pasageri, de asemenea încheie contracte multianuale pentru administrarea infrastructurii feroviare cu Administratorul infrastructurii.

Articolul 4. Misiunea, funcțiile de bază și atribuțiile principale ale Autorității Feroviare

(1) Autoritatea Feroviară are drept scop implementarea și realizarea politicilor în domeniul transportului feroviar și al siguranței feroviare. Aceasta acționează ca o autoritate de siguranță feroviară, deține atribuții de control, emite autorizații de transport feroviar, autorizații de siguranță, certificate de siguranță și permise de mecanic de locomotivă.

(2) Autoritatea Feroviară cooperează cu organul de reglementare a pieței serviciilor de transport feroviar (denumit în continuare *Organ de reglementare a pieței*) în vederea asigurării concurenței și prevenirii discriminării pe piața serviciilor de transport feroviar conform prevederilor prezentului cod.

(3) Misiunea Autorității Feroviare rezidă în implementarea politicilor în domeniul transportului feroviar și în supravegherea respectării de către persoanele fizice și juridice a cadrului normativ din domeniu pentru a asigura siguranța transportului feroviar.

(4) Funcțiile de bază ale Autorității Feroviare sunt:

- a) realizarea politicii de stat în domeniul transportului feroviar;
- b) asigurarea executării obligațiilor și a realizării drepturilor Republicii Moldova ce rezultă din prevederile tratatelor internaționale din domeniul transportului feroviar;
- c) asigurarea aplicării cadrului normativ prin activitățile de certificare, de supraveghere continuă și de control în domeniul transportului feroviar;
- d) asigurarea unui nivel optim de siguranță a transportului feroviar.

(5) În vederea realizării misiunii și a funcțiilor sale de bază, Autoritatea Feroviară deține următoarele atribuții principale:

- a) aprobă punerea în funcțiune a subsistemelor structurale care formează sistemul feroviar și verifică dacă acestea sunt exploatate și întreținute în conformitate cu cerințele esențiale;

b) emite, reperfectează, suspendă și retrage certificatele de siguranță și autorizațiile de siguranță, verifică dacă Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare îndeplinesc condițiile stabilite în acestea;

c) admite în circulație un material rulant nou sau modificat substanțial, care nu este acoperit de specificațiile tehnice de interoperabilitate;

d) supraveghează conformitatea constituenților de interoperabilitate cu cerințele esențiale aprobate prin actele normative ale Guvernului și ale Ministerului;

e) monitorizează, promovează, pune în aplicare și dezvoltă cadrul de reglementare în domeniul siguranței feroviare;

f) înregistrează vehiculele feroviare în Registrul național al vehiculelor feroviare, asigurând veridicitatea și actualizarea permanentă a informațiilor privind siguranța acestora;

g) emite autorizații de transport feroviar, autorizații de siguranță, certificate de siguranță și permise de mecanic de locomotivă cu un nivel adecvat de securitate pentru prevenirea falsificării;

h) elaborează și aprobă manuale, ghiduri și instrucțiuni tehnice privind siguranța, exploatarea și semnalizarea transportului feroviar și a elementelor infrastructurii feroviare;

i) elaborează propuneri de regulamente tehnice, instrucțiuni, specificații tehnice de interoperabilitate în domeniul transportului feroviar conform prevederilor prezentului cod și normelor stabilite de Guvern;

j) are alte atribuții stabilite de Minister.

(6) În cadrul certificării mecanicilor de locomotivă, Autoritatea Feroviară deține următoarele atribuții:

a) emite și retrage permise de mecanic de locomotivă;

b) asigură examinarea periodică a mecanicilor de locomotivă;

c) emite cereri motivate de suspendare a legitimațiilor de mecanic de locomotivă;

d) recunoaște persoanele și organizațiile de instruire și testare a mecanicilor de locomotivă;

e) publică și actualizează lista de persoane și organizații de instruire și testare a mecanicilor de locomotivă;

f) păstrează și actualizează permanent lista permiselor de mecanic de locomotivă eliberate;

g) monitorizează procesul de certificare a mecanicilor de locomotivă.

(7) Autoritatea Feroviară asigură instituirea și ținerea registrelor în conformitate cu prevederile Legii nr. 71/2007 cu privire la registre și în baza unui regulament aprobat de Guvern.

(8) Autoritatea Feroviară publică pe pagina sa web oficială instrucțiunile și regulamentele tehnice în domeniul traficului feroviar, cerințele și procedurile de eliberare a autorizațiilor de transport feroviar, autorizațiilor de siguranță, certificatelor de siguranță și permiselor de mecanic de locomotivă, precum și actele pe care le aprobă în domeniul transportului feroviar.

Articolul 5. Drepturi și competențe ale Autorității Feroviare

Autoritatea Feroviară, în limita competențelor sale, are dreptul:

a) de a efectua inspecțiile și investigațiile necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, acordându-i-se acces la spațiile, instalațiile și echipamentele ce pot influența siguranța transportului feroviar, gestionate de către Administratorul infrastructurii sau de întreprinderile feroviare;

b) de acces la documentele și informațiile confirmative, referitoare la îndeplinirea condițiilor și a cerințelor privind:

- înregistrarea întreprinderilor feroviare;
- certificarea de siguranță a întreprinderilor feroviare;
- autorizarea de siguranță a Administratorului infrastructurii;
- înregistrarea vehiculelor feroviare;
- eliberarea permiselor de mecanic de locomotivă;
- îndeplinirea obiectivelor de siguranță și a indicatorilor de siguranță;

c) de a emite prescripții privind înlăturarea încălcărilor constatate în urma controalelor;

d) de a participa la cooperarea internațională în domeniul transportului feroviar cu:

- organizațiile internaționale în care aceasta este împuternicită de Minister să reprezinte Republica Moldova;
- Agenția Uniunii Europene pentru Căile Ferate, precum și cu autoritățile altor state, responsabile de siguranța și interoperabilitatea în domeniu;
- autoritățile similare ale altor state.

Articolul 6. Principii de activitate ale Autorității Feroviare

(1) Autoritatea Feroviară își îndeplinește sarcinile într-un mod deschis, nediscriminatoriu și transparent.

(2) În procesul de examinare a cererilor și petițiilor, Autoritatea Feroviară poate solicita asistență tehnică și informații de la Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare sau de la autoritățile calificate.

(3) La elaborarea reglementărilor prevăzute la art. 4, Autoritatea Feroviară consultă toate părțile implicate și cele interesate, inclusiv Administratorul

infrastructurii, întreprinderile feroviare, producătorii din domeniu, furnizorii serviciilor de întreținere, utilizatorii serviciilor de transport feroviar și sindicatele de ramură.

(4) Autoritatea Feroviară desfășoară un schimb activ de opinii și de experiență cu autoritățile similare ale altor state. Cooperarea vizează facilitarea și coordonarea procesului de certificare a siguranței întreprinderilor feroviare cărora li s-au acordat sau care intenționează să obțină trase internaționale.

(5) Autoritatea Feroviară este independentă din punct de vedere funcțional și decizional față de orice întreprindere sau entitate care furnizează servicii de transport feroviar, de asemenea față de Administratorul infrastructurii.

(6) Deciziile, acțiunile și inacțiunile Autorității Feroviare pot fi contestate conform procedurilor stabilite de Codul administrativ.

Articolul 7. Organizarea activității Autorității Feroviare

(1) Autoritatea Feroviară este o autoritate administrativă subordonată Ministerului, având forma juridică de organizare de agenție, fiind abilitată cu funcții de control și deținând conturi deschise în Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor.

(2) Regulamentul de organizare și funcționare al Autorității Feroviare, precum și structura și efectivul-limită ale acesteia se aprobă de către Guvern.

(3) Autoritatea Feroviară este condusă de un director, asistat de un director adjunct. Directorul și directorul adjunct sunt numiți și eliberați/destituiți din funcția publică prin ordinul ministrului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

(4) În cadrul Autorității Feroviare activează funcționari publici în condițiile Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, precum și alte categorii de personal a căror activitate este reglementată de cadrul normativ din domeniul muncii.

(5) Autoritatea Feroviară este finanțată de la bugetul de stat în limita alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală, de asemenea din veniturile colectate de Autoritatea Feroviară.

(6) Anual, până în data de 1 mai, Autoritatea Feroviară prezintă Ministerului un raport financiar și un raport de activitate, care sunt publicate pe pagina sa web oficială după aprobarea acestora de către Minister.

(7) Bugetul Autorității Feroviare se elaborează, se aprobă și se administrează în conformitate cu principiile, regulile și procedurile prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.

Articolul 8. Atribuțiile entităților din domeniul transportului feroviar

Atribuțiile entităților din domeniul transportului feroviar sunt stabilite după cum urmează:

a) Administratorul infrastructurii este responsabil de gestionarea (conducerea, administrarea și controlul intern) a infrastructurii feroviare, promovează și implementează proiecte de investiții în infrastructura feroviară în cooperare cu Ministerul;

b) Întreprinderile feroviare de pasageri și întreprinderile feroviare de marfă realizează activități de transport feroviar de pasageri și transport feroviar de mărfuri în trafic național și/sau internațional în conformitate cu prevederile prezentului cod și ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Capitolul III DEZVOLTAREA CĂILOR FERATE

Secțiunea 1 Independența administrării

Articolul 9. Independența administrării infrastructurii feroviare și a administrării întreprinderilor feroviare

(1) Întreprinderile feroviare și Administratorul infrastructurii sunt independenți între ei în ceea ce privește conducerea, administrarea și controlul intern al activităților administrative, economice și contabile.

(2) Întreprinderile feroviare și Administratorul infrastructurii au autonomie financiară și dețin conturi bancare în instituții financiare și, după caz, în Contul Unic Trezorerial al Ministerului Finanțelor.

(3) Întreprinderile feroviare și Administratorul infrastructurii pot avea forma organizatorico-juridică de societate pe acțiuni, de societate cu răspundere limitată sau de întreprindere de stat.

(4) Întreprinderile feroviare pot opera servicii de transport feroviar de pasageri și de mărfuri în conformitate cu reglementările prezentului cod.

(5) Administratorul infrastructurii nu poate fi fondator al unei întreprinderi feroviare. Întreprinderile feroviare nu pot fi fondatoare ale Administratorului infrastructurii.

Articolul 10. Gestionarea infrastructurii feroviare

(1) Infrastructura feroviară este o proprietate din domeniul public al statului, susținută parțial de la bugetul de stat în baza contractului multianual pentru administrarea infrastructurii feroviare.

(2) Gestionarea infrastructurii feroviare este o activitate de interes public, realizată de Administratorul infrastructurii în conformitate cu prevederile prezentului cod și cu actele normative aprobate de Guvern.

(3) Administratorul infrastructurii trebuie să dețină o autorizație de siguranță, emisă în conformitate cu prevederile prezentului cod și ale Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

(4) În procesul de gestionare a infrastructurii feroviare, Administratorul infrastructurii are următoarele responsabilități:

a) îndeplinește ansamblul funcțiilor economice și tehnice necesare pentru realizarea obiectivelor de performanță stabilite în contractul multianual pentru administrarea infrastructurii feroviare;

b) asigură buna funcționare a liniilor de cale ferată, a instalațiilor, a sistemelor și a celorlalte elemente ale infrastructurii feroviare;

c) repartizează capacitățile de infrastructură în conformitate cu prevederile prezentului cod și reglementările aprobate de Guvern;

d) gestionează circulația trenurilor și operațiunile de manevră pe liniile de cale ferată gestionate.

Articolul 11. Administrarea întreprinderilor feroviare conform principiilor comerciale

(1) Întreprinderile feroviare sunt administrate conform principiilor și reglementărilor aplicate societăților comerciale.

(2) Administrarea conform principiilor comerciale se aplică și întreprinderilor feroviare ce furnizează servicii de transport feroviar în cadrul

obligațiilor de serviciu public, realizate în baza unor contracte de servicii publice încheiate cu Ministerul.

(3) În vederea realizării echilibrului financiar, a obiectivelor tehnice și comerciale, întreprinderile feroviare își întocmesc planuri de afaceri proprii, inclusiv programe de investiții și de finanțare, cu indicarea obiectivelor și a mijloacelor de atingere a acestor obiective.

(4) Întreprinderile feroviare, în măsura în care nu contravin cadrului normativ, au dreptul:

- a) să-și stabilească organizarea internă;
- b) să introducă și să sisteze servicii pe piața serviciilor de transport feroviar;
- c) să ia decizii cu privire la personalul, activele și achizițiile proprii;
- d) să sisteze furnizarea unui serviciu, pe o linie sau într-o stație, atunci când acest serviciu nu este profitabil, cu excepția cazului în care serviciul respectiv este convenit în cadrul unui contract de servicii publice;
- e) să-și extindă cota de piață, să dezvolte tehnologii noi și servicii noi, să adopte tehnici manageriale inovatoare.

Secțiunea a 2-a

Separarea între administrarea infrastructurii feroviare și operațiunile de transport feroviar

Articolul 12. Separarea financiară

(1) Bilanțurile, situațiile de profit și pierderi pentru activitățile legate de sectorul furnizarea serviciilor de transport feroviar se gestionează și se publică separat de cele pentru sectorul activităților legate de administrarea infrastructurii feroviare.

(2) Resursele financiare alocate unuia dintre cele două sectoare de activitate stabilite la alin. (1) nu pot fi transferate celuilalt.

(3) Întreprinderile feroviare țin evidența veniturilor și cheltuielilor privind activitățile de furnizare a serviciilor de transport feroviar de mărfuri în mod separat de cea privind activitățile de furnizare a serviciilor de transport feroviar de pasageri și le prezintă anual, spre evaluare, Autorității Feroviare și Ministerului.

(4) Resursele financiare pentru activitățile de furnizare a serviciilor de transport feroviar ca obligație de serviciu public se prezintă în mod separat, conform procedurilor stabilite de Ministerul Finanțelor, și nu pot fi transferate activităților de furnizare a altor servicii de transport sau altor activități.

(5) Conturile sectoarelor de activitate menționate la alin. (1) se țin în așa fel încât să permită:

- a) monitorizarea interdicției de transfer al resurselor financiare alocate unui sector de activitate către altul;
- b) monitorizarea utilizării veniturilor din tarifele de utilizare a infrastructurii feroviare și din alte activități comerciale.

(6) Întreprinderea feroviară care furnizează servicii de transport feroviar de mărfuri și servicii de transport feroviar de pasageri ca obligație de serviciu public efectuează evidența contabilă separată a celor două tipuri de servicii.

Articolul 13. Independența Administratorului infrastructurii

(1) Administratorul infrastructurii este independent în luarea deciziilor legate de funcțiile esențiale de gestionare a infrastructurii.

(2) Membrii organelor de conducere ale Administratorului infrastructurii acționează în mod nediscriminatoriu și imparțial, evitând conflictele de interese.

(3) Administratorul infrastructurii trebuie să fie organizat ca o entitate distinctă din punct de vedere juridic față de orice întreprindere feroviară.

(4) Aceeași persoană nu poate fi numită sau angajată concomitent:

a) în calitate de membru al organelor de conducere ale Administratorului infrastructurii și ale altor întreprinderi feroviare;

b) în calitate de persoană responsabilă de luarea deciziilor cu privire la funcțiile esențiale de gestionare a infrastructurii și în calitate de membru al organelor de conducere ale unei întreprinderi feroviare.

(5) În cazul în care sistemele informaționale sunt comune pentru mai multe entități, dreptul de acces la informațiile cu accesibilitate limitată din punct de vedere comercial referitoare la funcțiile esențiale de gestionare a infrastructurii se oferă personalului Administratorului infrastructurii, autorizat în baza unui acord de confidențialitate.

(6) Informațiile cu accesibilitate limitată din punct de vedere comercial referitoare la funcțiile esențiale de gestionare a infrastructurii nu pot fi transmise altor entități.

Articolul 14. Independența funcțiilor esențiale de gestionare a infrastructurii

(1) Administratorul infrastructurii are o independență organizatorică și decizională în ceea ce privește funcțiile esențiale de gestionare a infrastructurii.

(2) În sensul alin. (1) se aplică următoarele condiții:

a) o întreprindere feroviară sau orice altă entitate juridică nu poate să exercite o influență decisivă asupra Administratorului infrastructurii în ceea ce privește funcțiile esențiale de gestionare a infrastructurii;

b) o întreprindere feroviară nu poate să influențeze numirile și concedierile persoanelor responsabile de luarea deciziilor cu privire la funcțiile esențiale de gestionare a infrastructurii;

c) la desemnarea în funcții a persoanelor responsabile de luarea deciziilor cu privire la funcțiile esențiale de gestionare a infrastructurii se evită orice conflict de interese.

Articolul 15. Imparțialitatea Administratorului infrastructurii în ceea ce privește gestionarea traficului feroviar și planificarea întreținerii infrastructurii

(1) Funcțiile de gestionare a traficului feroviar se exercită într-un mod transparent și nediscriminatoriu, iar persoanele responsabile de luarea deciziilor cu privire la aceste funcții nu trebuie să se afle în conflicte de interese.

(2) În cazul perturbării traficului feroviar, Administratorul infrastructurii comunică neîntârziat situația survenită întreprinderilor feroviare afectate.

(3) Administratorul infrastructurii, atunci când acordă acces suplimentar la procesul de monitorizare a transportului de mărfuri pe traseu sau a deplasării trenurilor, furnizează acest serviciu întreprinderilor feroviare vizate în mod transparent și nediscriminatoriu.

(4) În cazul planificării pe termen lung a unor lucrări majore de întreținere și/sau de reînnoire a infrastructurii feroviare, Administratorul infrastructurii consultă solicitanții vizati și ține cont de propunerile acestora.

(5) Administratorul infrastructurii efectuează programarea lucrărilor de întreținere a infrastructurii feroviare într-un mod nediscriminatoriu.

Articolul 16. Condiții de utilizare a veniturilor Administratorului infrastructurii

(1) Veniturile din activitățile de gestionare a infrastructurii feroviare sunt utilizate de Administratorul infrastructurii doar pentru a asigura funcționarea infrastructurii feroviare, inclusiv pentru întreținerea și dezvoltarea acesteia, precum și pentru rambursarea împrumuturilor contractate.

(2) Administratorul infrastructurii nu achită dividende acționarilor societății. Profitul obținut din gestionarea infrastructurii feroviare este utilizat pentru dezvoltarea infrastructurii și pentru înnoirea echipamentelor de întreținere a acesteia.

(3) Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare nu-și acordă împrumuturi unul altuia.

(4) Datoriile Administratorului infrastructurii trebuie să fie separate de datoriile altor întreprinderi feroviare.

Articolul 17. Finanțarea infrastructurii feroviare

(1) Guvernul, prin intermediul Ministerului, asigură întreținerea, reînnoirea și dezvoltarea infrastructurii feroviare în baza contractului multianual pentru administrarea infrastructurii feroviare și conform Programului național de infrastructură feroviară, aprobate de Guvern, în limita alocațiilor aprobate prin legea bugetară anuală.

(2) Costurile anuale de funcționare a infrastructurii feroviare sunt prognozate de către Administratorul infrastructurii în baza traficului contractat cu întreprinderile feroviare, a normativelor tehnice de întreținere și reparație a infrastructurii feroviare și în baza proiectelor de reabilitare și/sau de modernizare a infrastructurii conform Programului național de infrastructură feroviară aprobat de Guvern.

(3) Funcționarea infrastructurii feroviare, inclusiv întreținerea și dezvoltarea acesteia, este asigurată de către Administratorul infrastructurii pe seama:

- a) veniturilor din furnizarea serviciilor de utilizare a infrastructurii feroviare;
- b) finanțărilor externe nerambursabile;
- c) creditelor interne și a creditelor externe recreditate de stat conform procedurilor aprobate de Guvern;
- d) resurselor financiare de la bugetul de stat, stabilite conform contractului multianual pentru administrarea infrastructurii feroviare;

e) altor venituri legale.

(4) În cazul unor calamități naturale, dezastre sau incidente/accidente pe calea ferată, elementele afectate ale infrastructurii feroviare sunt repuse în funcțiune în cel mai scurt timp, utilizându-se resursele financiare ce pot fi mobilizate în acest scop.

(5) Cheltuielile cauzate de repunerea în funcțiune a infrastructurii feroviare publice, afectată ca urmare a unor calamități naturale, dezastre sau incidente/accidente pe calea ferată, sunt acoperite de la bugetul de stat în cazul insuficienței resurselor financiare prevăzute la alin. (1) sau la alin. (4).

Secțiunea a 3-a

Accesul la infrastructura și serviciile feroviare

Articolul 18. Condițiile de acces la infrastructura feroviară

(1) Întreprinderilor feroviare li se acordă, în condiții echitabile, nediscriminatorii și transparente, dreptul de acces la infrastructura feroviară națională pentru a opera orice tip de servicii de transport feroviar de mărfuri și de pasageri. Respectivul drept include și accesul la infrastructura existentă de conexiune cu porturile maritime și fluviale.

(2) Accesul la infrastructura feroviară publică, la echipamentele feroviare și la infrastructurile de servicii se acordă întreprinderii feroviare în baza unui contract de alocare a capacității încheiat cu Administratorul infrastructurii, inclusiv cu următoarele condiții:

a) întreprinderea feroviară deține o autorizație de transport feroviar și este înregistrată conform Legii nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali;

b) întreprinderea feroviară deține un certificat de siguranță.

(3) În cazul serviciilor de transport feroviar între Republica Moldova și alte state, dreptul de acces prevăzut la alin. (1) poate fi limitat din cauza lipsei de acces nediscriminatoriu la infrastructura feroviară și la serviciile aferente din statele respective.

Articolul 19. Limitarea dreptului de acces la infrastructura feroviară

(1) Autoritatea Feroviară poate limita dreptul de acces la infrastructura feroviară, între un punct de plecare și o destinație, pentru operarea serviciilor de transport care fac obiectul unuia sau mai multor contracte de servicii publice și

care acoperă aceeași trasă sau o trasă alternativă. Dreptul de acces menționat este limitat în situația în care exercitarea acestuia ar periclita echilibrul economic al unuia sau mai multor contracte de servicii publice.

(2) Organul de reglementare a pieței stabilește, în baza unei analize economice obiective, dacă echilibrul economic al unui contract de servicii publice ar putea fi periclitat. Acest fapt se stabilește la solicitarea oricăreia dintre următoarele entități sau autorități, înaintată în termen de 30 de zile de la primirea informațiilor privind serviciul destinat pasagerilor:

- a) autoritatea care a atribuit contractul de servicii publice;
- b) orice altă autoritate interesată care are dreptul de a limita accesul la infrastructura feroviară în sensul prezentului articol;
- c) Administratorul infrastructurii;
- d) întreprinderea feroviară care execută contractul de servicii publice.

(3) Organul de reglementare a pieței își prezintă decizia privind dreptul de acces menționat la alin. (1), motivele acesteia, precum și modul de contestare a acesteia de către:

- a) autoritatea care a limitat dreptul de acces;
- b) Administratorul infrastructurii;
- c) întreprinderea feroviară care execută contractul de servicii publice;
- d) întreprinderea feroviară care solicită accesul.

(4) În cazul în care Organul de reglementare a pieței constată că echilibrul economic al unui contract de servicii publice ar putea fi periclitat de serviciul destinat pasagerilor, acesta indică eventualele modificări ale serviciului respectiv care ar garanta îndeplinirea condițiilor de acordare a dreptului de acces.

Articolul 20. Condițiile de acces la serviciile feroviare

(1) Administratorul infrastructurii furnizează prin contract, în condiții nediscriminatorii, tuturor întreprinderilor feroviare autorizate și certificate în condițiile prezentului cod pachetul minim de acces (servicii), accesul la infrastructurile de servicii și, în caz de necesitate, servicii suplimentare și auxiliare.

1) Tarifele pentru pachetul minim de acces (servicii) și accesul pe calea ferată la infrastructurile de servicii și/sau la instalațiile de servicii se bazează pe costurile care sunt suportate direct ca urmare a unei operațiuni de transport feroviar.

- 2) Pachetul minim de acces (servicii) include:
  - a) gestionarea cererii pentru alocarea capacității de infrastructură;
  - b) dreptul de utilizare a capacității de infrastructură alocate;

c) utilizarea liniilor de cale ferată, a schimbătoarelor de cale ferată și a joncțiunilor (punctelor de intersecții ale liniilor de cale ferată);

d) gestionarea traficului feroviar, inclusiv sistemul de semnalizare, sistemul de monitorizare operativă și de comunicare, precum și furnizarea de informații privind circulația trenurilor;

e) furnizarea oricăror alte informații necesare privind gestionarea traficului feroviar pentru care a fost alocată capacitatea de infrastructură;

f) utilizarea echipamentelor de alimentare cu energie electrică pentru curentul de tracțiune, în cazul în care acestea sunt disponibile.

3) Accesul, inclusiv accesul pe calea ferată, se acordă la următoarele infrastructuri de servicii, atunci când acestea există, precum și la serviciile furnizate în aceste unități:

a) echipamente de alimentare cu combustibil;

b) gări, stații pentru pasageri și mărfuri, clădirile acestora și alte instalații, inclusiv sisteme de afișare a informațiilor cu privire la călătorii și amplasament adecvat pentru serviciile de emiteră a biletelor/documentelor de călătorie;

c) terminale de mărfuri;

d) facilități de formare a trenurilor;

e) linii de depozitare;

f) facilități tehnice pentru întreținere;

g) depozite de întreținere și alte facilități tehnice;

h) facilități de descărcare;

i) porturi conectate la infrastructura feroviară;

j) facilități tehnice, inclusiv instalații de curățare și spălare.

4) În afară de pachetul minim de acces (servicii) și infrastructurile de servicii menționate la pct. 3), Administratorul infrastructurii poate percepe și poate furniza următoarele servicii suplimentare:

a) preîncălzirea trenurilor de pasageri;

b) furnizarea de combustibil;

c) servicii de manevră și orice alte servicii furnizate la structurile și infrastructurile de servicii;

d) servicii personalizate pentru:

– controlul transportului de mărfuri periculoase;

– asistență în exploatarea trenurilor cu încărcături speciale; și

5) următoarele servicii auxiliare:

a) acces la rețelele de comunicații electronice;

b) furnizarea de informații suplimentare;

c) revizia și echiparea tehnică a vehiculelor feroviare;

d) servicii de emiteră a biletelor/documentelor de călătorie în gările pentru pasageri;

e) servicii de întreținere a materialului rulant care necesită facilități specifice.

(2) Serviciile suplimentare și cele auxiliare prevăzute la alin. (1) pct. 4) și 5) pot fi furnizate și de întreprinderile care operează aceste infrastructuri de servicii, altele decât Administratorul infrastructurii. Operatorii infrastructurilor de servicii oferă, în mod nediscriminatoriu, tuturor întreprinderilor feroviare accesul, inclusiv accesul pe calea ferată, la infrastructurile indicate în documentul de referință al rețelei și la serviciile furnizate în cadrul acestor infrastructuri.

(3) Pentru a garanta transparența deplină și accesul nediscriminatoriu la infrastructurile de servicii menționate la alin. (1) pct. 3) lit. a), b), c), e) și i), precum și la furnizarea de servicii în cadrul acestor infrastructuri, în cazul în care un operator al unei astfel de infrastructuri de servicii este controlat de o entitate care, de asemenea, activează și deține o poziție dominantă pe piața de servicii de transport feroviar pentru care se utilizează infrastructura respectivă, operatorii acestor infrastructuri de servicii trebuie să se organizeze într-un mod independent din punct de vedere organizatoric și decizional față de respectiva entitate.

1) Condiția de independență prevăzută în acest alineat nu implică cerința de instituire a unei entități juridice separate pentru infrastructurile de servicii și poate fi obținută prin organizarea unor departamente distincte în cadrul aceleiași entități juridice.

2) Pentru toate infrastructurile de servicii menționate la alin. (1) pct. 3), operatorul infrastructurii de servicii sau respectiva entitate duce o evidență separată a veniturilor și cheltuielilor pentru aceste servicii.

3) În cazul în care operarea infrastructurii de servicii este asigurată de Administratorul infrastructurii sau operatorul unei infrastructuri de servicii se află sub controlul direct ori indirect al Administratorului infrastructurii, îndeplinirea cerințelor stabilite în prezentul alineat se consideră demonstrată prin respectarea cerințelor prevăzute la art. 14.

(4) Cererile depuse de întreprinderile feroviare pentru obținerea accesului la servicii și la furnizarea acestora în cadrul infrastructurilor de servicii prevăzute la alin. (1) pct. 3) se examinează în termen de 30 de zile din ziua înregistrării acestora. Aceste cereri pot fi respinse numai dacă există alternative viabile care le permit întreprinderilor feroviare să opereze serviciul respectiv de transport feroviar de mărfuri sau de pasageri pe aceleași rute sau pe rute alternative, în condiții acceptabile din punct de vedere economic. Acest lucru nu obligă operatorul infrastructurii de servicii să facă investiții în resurse sau în infrastructuri pentru a răspunde tuturor cererilor depuse de întreprinderile feroviare.

(5) În cazul în care întreprinderile feroviare solicită acces la servicii și la furnizarea acestora în cadrul unei infrastructuri de servicii gestionate de un operator al infrastructurii de servicii menționat la alin. (3), operatorul

infrastructurii de servicii justifică în scris orice decizie de respingere și indică alternative viabile în cadrul altor infrastructuri de servicii.

(6) În cazul în care un operator al infrastructurii de servicii furnizează serviciile stabilite la alin. (1) pct. 3) și nu poate soluționa un conflict între diferite cereri pentru o anumită infrastructură, propunând alternative, solicitantul poate depune o plângere la Organul de reglementare a pieței, care examinează cazul și, dacă este necesar, propune măsuri fezabile pentru a asigura satisfacerea cererii de capacitate de infrastructură a respectivului solicitant.

(7) În cazul în care o infrastructură de servicii menționată la alin. (1) pct. 3) nu este utilizată timp de cel puțin doi ani consecutivi, aceasta, cu acordul Ministerului, poate fi declarată ca infrastructură neutilizată și dată în locațiune întreprinderilor feroviare interesate în modul stabilit de Guvern, cu excepția cazului în care operatorul respectivei infrastructuri de servicii demonstrează faptul că un proces de reconversie aflat în desfășurare face imposibilă utilizarea acesteia de către o întreprindere feroviară.

(8) În cazul în care un operator al infrastructurii de servicii furnizează oricare dintre serviciile menționate la alin. (1) pct. 4), acesta le furnizează întreprinderilor feroviare la cerere, într-un mod nediscriminatoriu.

(9) Operatorul infrastructurii de servicii nu este obligat să furnizeze serviciile menționate la alin. (1) pct. 5) dacă acestea nu prezintă un interes economic. Operatorul infrastructurii de servicii care decide să furnizeze oricare dintre serviciile menționate este obligat să le furnizeze întreprinderilor feroviare într-un mod nediscriminatoriu.

(10) În cazul încheierii unor tratate internaționale, prevederile acestora nu trebuie să limiteze accesul la infrastructura feroviară publică, la echipamentele și serviciile feroviare, nu trebuie să creeze discriminarea întreprinderilor feroviare sau să restricționeze posibilitatea întreprinderilor feroviare de a opera servicii de transport feroviar în trafic internațional.

Capitolul IV

CONDIȚII DE ACTIVITATE A ÎNTREPRINDERILOR FEROVIARE

Articolul 21. Condiții pentru desfășurarea activității de transport feroviar

(1) Pentru a desfășura activitatea de transport feroviar, întreprinderile feroviare trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- 1) întreprinderea nu a fost declarată insolubilă;

2) administratorul întreprinderii nu a fost condamnat penal printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă pentru infracțiuni economice sau din domeniul transporturilor;

3) administratorul întreprinderii nu a fost sancționat pentru încălcări grave sau repetate privind îndeplinirea obligațiilor impuse de legislația muncii, inclusiv a obligațiilor legate de securitatea și sănătatea în muncă, de legislația privind asigurările medicale sau de legislația vamală, în cazul întreprinderilor care intenționează să opereze servicii de transport de mărfuri în trafic internațional, supuse procedurilor vamale;

4) întreprinderea, printr-o declarație pe propria răspundere și bugetul aprobat de organul de conducere (de consiliul societății, în cazul unei societăți cu răspundere limitată), comunică că are capacitatea financiară necesară, pentru o perioadă de 12 luni, pentru:

a) a-și îndeplini obligațiile de remunerare a personalului;

b) a achita impozitele pentru activele deținute și contribuțiile la asigurările sociale;

c) a întreține propriul parc de vehicule feroviare conform cerințelor tehnice de exploatare și întreținere prescrise de uzina producătoare;

5) întreprinderea are un contract încheiat cu o entitate sau are o subdiviziune cu personal competent, care deține cunoștințele și experiența necesare pentru exercitarea unui control operațional, a unei supravegheri sigure și eficiente a activității de transport feroviar, fapt confirmat prin diplome sau certificate de perfecționare periodică a angajaților în domeniul activității de organizare a operațiunilor de transport feroviar;

6) întreprinderea are capacitatea de a acoperi riscurile de răspundere civilă și este asigurată în mod corespunzător pentru acoperirea acestora în conformitate cu legislația de răspundere civilă în caz de accidente sau incidente, în special în ceea ce privește pasagerii, bagajele, mărfurile, materialul rulant și părțile terțe. Valoarea minimă a asigurării se stabilește de Guvern în funcție de tipul activității și de riscurile acesteia;

7) întreprinderea nu înregistrează arierate substanțiale sau recurente în materie de impozite sau contribuții la asigurările sociale, rezultate din activitatea sa.

(2) Pentru a verifica îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (1), Autoritatea Feroviară, la efectuarea controlului de stat asupra respectării condițiilor de desfășurare a activității de transport feroviar în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, examinează următoarele informații și documente, care pot fi obținute în mod independent sau pot fi solicitate de la întreprindere, privind:

a) resursele financiare disponibile;

b) fondurile și activele disponibile cu titlu de garanție;

- c) capitalul circulant;
- d) costurile relevante ale serviciilor furnizate, inclusiv valoarea de bilanț sau costurile de achiziție a terenurilor, clădirilor, instalațiilor și a materialului rulant;
- e) sarcinile instituite asupra activelor întreprinderii;
- f) impozitele și contribuțiile la fondurile de asigurări sociale;
- g) rapoartele de audit pentru ultimii ani;
- h) asigurarea în caz de accidente, în special în ceea ce privește pasagerii, bagajele, mărfurile, poșta și vehiculele feroviare;
- i) angajarea sau contractarea personalului competent, care deține cunoștințele sau experiența necesare pentru exercitarea unui control operațional și a unei supravegheri sigure și eficiente a activității de transport feroviar;
- j) vehiculele feroviare deținute în proprietate sau posesie;
- k) bugetul întreprinderii, aprobat de organul de conducere (de consiliul societății, în cazul unei societăți cu răspundere limitată).

(3) Întrunirea condițiilor stabilite în prezentul articol se confirmă prin emiterea autorizației de transport feroviar, care este un act permisiv obligatoriu, emis de către Autoritatea Feroviară pentru inițierea și desfășurarea activității de transport feroviar.

Articolul 22. Procedura de acordare a autorizațiilor de transport feroviar

(1) Autorizația de transport feroviar se emite în baza evaluării documentelor stabilite la art. 21 alin. (2) și a constatării faptului că întreprinderea feroviară care solicită autorizația întrunește condițiile de desfășurare a activității de transport feroviar stabilite la art. 21 alin. (1).

(2) Cererea pentru emiterea autorizației de transport feroviar se examinează în termen de 30 de zile de la data recepționării acesteia.

(3) Autorizațiile de transport feroviar se eliberează în mod gratuit, conform prevederilor anexei nr. 1 la Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

(4) Regulile privind modul de examinare și soluționare a cererilor, modelul tipizat și conținutul autorizațiilor de transport feroviar se aprobă de către Guvern.

Articolul 23. Controlul întreprinderilor feroviare

(1) În scopul îndeplinirii condițiilor prevăzute de prezentul cod, Autoritatea Feroviară are dreptul să controleze întreprinderile feroviare ce furnizează servicii

de transport feroviar pentru a verifica condițiile de desfășurare a activității de transport feroviar și respectarea prevederilor prezentului cod.

(2) Autoritatea Feroviară efectuează controale planificate și controale inopinate în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(3) Întreprinderile feroviare care își lansează activitatea în domeniul transportului feroviar sau o relansează după o perioadă de întrerupere de peste șase luni sunt supuse controlului inopinat.

(4) În cazul în care constată neîndeplinirea condițiilor de desfășurare a activității de transport feroviar, Autoritatea Feroviară emite prescripții pentru înlăturarea iregularităților depistate.

(5) Autoritatea Feroviară inițiază procedura de suspendare sau retragere a autorizației de transport feroviar, printr-o decizie oficială, informând obligatoriu întreprinderea feroviară, în cazul în care constată în mod repetat neîndeplinirea de către aceasta a condițiilor de desfășurare a activității de transport feroviar.

(6) Suspendarea autorizației de transport feroviar se aplică în cazul unor abateri de la condițiile de desfășurare a activității de transport feroviar, cu excepția condiției privind capacitatea întreprinderii feroviare de a acoperi riscurile de răspundere civilă și a cazului în care aceasta utilizează material rulant a cărui circulație este restricționată.

(7) Retragerea autorizației de transport feroviar se aplică în cazul în care întreprinderea feroviară nu îndeplinește condiția privind capacitatea de a acoperi riscurile de răspundere civilă și în cazul în care aceasta utilizează material rulant a cărui circulație este restricționată.

(8) Contestarea acțiunilor, a inacțiunilor sau a actelor administrative emise în cadrul procedurii de control se face în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

Articolul 24. Prescripțiile emise de Autoritatea Feroviară și termenele de conformare

(1) Autoritatea Feroviară emite prescripții pentru întreprinderile feroviare în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și, în baza acestora, recomandă și indică modalități de

înlăturare a încălcărilor, stabilind termene pentru remedierea situației, după cum urmează:

a) un termen de maximum 3 luni – pentru recrutarea personalului competent prevăzut la art. 21, în cazul în care personalul desemnat al întreprinderii feroviare nu deține competențele necesare;

b) un termen de maximum 6 luni – atunci când întreprinderea feroviară trebuie să se conformeze condiției privind deținerea capacității financiare;

c) un termen de maximum 2 luni – în cazul neîndeplinirii condiției privind acoperirea riscurilor de răspundere civilă.

Termenul maxim acordat pentru înlăturarea încălcărilor nu poate depăși cumulativ 6 luni.

(2) În cursul termenelor de remediere a încălcărilor menționate la alin. (1), întreprinderea feroviară este obligată să-și desfășoare activitatea în conformitate cu prevederile cadrului normativ.

(3) În cazul în care constată că întreprinderea feroviară comite în continuare încălcări privind condițiile de desfășurare a activității de transport feroviar și al imposibilității de a acorda un nou termen pentru înlăturarea acestora, Autoritatea Feroviară inițiază procedura de retragere a autorizației de transport feroviar.

Articolul 25. Crearea și gestionarea registrelor de către Autoritatea Feroviară

(1) Autoritatea Feroviară creează, dezvoltă și actualizează Registrul operatorilor de transport feroviar și Registrul național al vehiculelor feroviare, care sunt publice și pot fi accesate în format electronic, în mod gratuit, de către entitățile înregistrate, precum și de către autoritățile publice interesate.

(2) Registrele menționate la alin. (1) sunt create și gestionate pentru monitorizarea operatorilor de transport feroviar, a vehiculelor feroviare și a entităților responsabile cu întreținerea vehiculelor feroviare.

(3) Pentru a garanta confidențialitatea datelor cu caracter personal în cadrul activităților de recepționare a notificărilor, de ținere a registrelor și de acordare a accesului la acestea, Autoritatea Feroviară instituie măsuri organizatorice și de ordin tehnic pentru protecția datelor cu caracter personal în conformitate cu prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Articolul 26. Activitatea de supraveghere a siguranței feroviare

(1) Autoritatea Feroviară efectuează supravegherea continuă a respectării condițiilor:

- a) de desfășurare a activității de transport feroviar de către întreprinderile feroviare;
- b) de certificare a siguranței feroviare pentru întreprinderile feroviare;
- c) de autorizare în materie de siguranță a Administratorului infrastructurii;
- d) de aplicare a sistemului de management al siguranței.

(2) Activitatea de supraveghere a siguranței feroviare se realizează prin evaluarea situațiilor economico-financiare semestriale ale entităților din domeniul transportului feroviar, a rapoartelor privind incidentele și accidentele feroviare, a procesului de întreținere a vehiculelor feroviare și a procesului de întreținere a infrastructurii feroviare.

(3) Întreprinderile feroviare și Administratorul infrastructurii achită plăți pentru supravegherea respectării condițiilor stabilite la alin. (1). Aceste plăți constituie venituri colectate de Autoritatea Feroviară pentru finanțarea cheltuielilor aprobate în bugetul acesteia.

(4) Nomenclatorul serviciilor de supraveghere a siguranței feroviare, mărimea plăților, precum și modul de achitare a acestor plăți se stabilesc de Guvern.

Capitolul V

TARIFE PENTRU UTILIZAREA INFRASTRUCTURII FEROVIARE ȘI ALOCAREA CAPACITĂȚILOR DE INFRASTRUCTURĂ

Secțiunea 1

Principii generale

**Articolul 27. Utilizarea efectivă a capacităților de infrastructură
și veniturile din utilizarea acestora**

(1) Cadrul de tarifare și de alocare a capacităților de infrastructură feroviară trebuie să-i permită Administratorului infrastructurii să introducă pe piață și să utilizeze optim și eficient capacitățile de infrastructură disponibile.

(2) Veniturile din furnizarea serviciilor de utilizare a infrastructurii feroviare se constituie din plățile pentru serviciile stabilite în pachetul minim de acces (servicii).

Articolul 28. Documentul de referință al rețelei

(1) Conținutul și formatul documentului de referință al rețelei se stabilesc de Minister și se publică pe pagina web oficială a acestuia.

(2) Administratorul infrastructurii întocmește documentul de referință al rețelei în consultare cu Autoritatea Feroviară și îl prezintă Ministerului spre aprobare.

(3) Documentul de referință al rețelei stabilește natura și caracteristicile infrastructurii feroviare puse la dispoziția întreprinderilor feroviare și conține informații privind condițiile de acces la infrastructura feroviară, în special:

- a) dispoziții generale;
- b) condițiile de acces și de utilizare a infrastructurii feroviare;
- c) prezentarea generală a traficului feroviar, a caracteristicilor tehnice ale infrastructurii feroviare disponibile și a restricțiilor privind utilizarea acesteia;
- d) principiile, prioritățile și criteriile de alocare a capacităților de infrastructură;
- e) tipurile de servicii;
- f) principiile de percepere a tarifelor și a taxelor pentru servicii;
- g) nivelul tarifelor și metoda de calcul al acestora.

(4) După consultarea părților interesate, Administratorul infrastructurii stabilește și publică anual, pe propria pagină web oficială, documentul de referință al rețelei.

(5) Documentul de referință al rețelei se publică cel târziu cu 4 luni înainte de data-limită pentru depunerea cererilor pentru capacități de infrastructură.

Secțiunea a 2-a**Tarife pentru servicii și pentru utilizarea infrastructurii feroviare****Articolul 29. Modul de stabilire a tarifelor pentru utilizarea infrastructurii feroviare**

(1) Administratorul infrastructurii, în baza Metodologiei de formare a tarifelor pentru utilizarea infrastructurii feroviare, aprobate de Guvern, prezintă Ministerului spre aprobare un cadru de tarifare pentru pachetul minim de acces (servicii), accesul la infrastructurile de servicii, la serviciile auxiliare și cele suplimentare conform cu legislația națională și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. Nivelul tarifelor trebuie să asigure o competitivitate optimă a transportului feroviar în raport cu alte tipuri de transport.

(2) Cadrul de tarifare trebuie să asigure aplicarea unor tarife echivalente și nediscriminatorii pentru diferite tipuri de servicii la toate întreprinderile feroviare care furnizează același tip de servicii, de asemenea să asigure că tarifele aplicate efectiv respectă regulile stabilite în documentul de referință al rețelei.

(3) La prelucrarea datelor furnizate de către solicitanți se asigură respectarea legislației privind secretul comercial și confidențialitatea din punct de vedere comercial a informațiilor și a datelor cu caracter personal.

(4) În cazul unei infrastructuri de servicii gestionate de o entitate independentă față de Administratorul infrastructurii, tarifele pentru utilizarea acesteia se stabilesc de către entitatea care operează respectiva infrastructură de servicii.

Articolul 30. Contractul multianual pentru administrarea infrastructurii feroviare

(1) Administratorul infrastructurii este stimulat să reducă costurile de furnizare a infrastructurii feroviare și nivelul tarifelor de acces la aceasta, respectându-se cerințele în materie de siguranță feroviară și menținând și îmbunătățind calitatea serviciului de utilizare a infrastructurii feroviare.

(2) Guvernul aprobă încheierea contractului multianual pentru administrarea infrastructurii feroviare între Minister și Administratorul infrastructurii, prevăzut pe o perioadă de cel puțin cinci ani, fără a influența competența Administratorului infrastructurii în ceea ce privește planificarea și finanțarea infrastructurii feroviare sau principiul bugetar al anualității în aplicarea acestuia.

(3) Guvernul poate pune în aplicare stimulente în baza contractului multianual menționat la alin. (2), prin intermediul unor măsuri de reglementare sau printr-o combinație de stimulente și măsuri de reglementare, în vederea reducerii costurilor stabilite în contractul multianual și reducerii nivelului tarifelor de acces la infrastructura feroviară și la servicii.

(4) La aplicarea stimulentei prin intermediul măsurilor de reglementare, Guvernul se bazează pe o analiză a reducerilor de costuri ce ar putea fi obținute.

(5) Clauzele contractului multianual menționat la alin. (2) și structura plăților destinate pentru finanțarea Administratorului infrastructurii trebuie să fie convenite în prealabil și trebuie să acopere întreaga durată a contractului.

(6) Contractul multianual menționat la alin. (2) se consultă cu solicitanții cunoscuți și potențiali de capacități de infrastructură în caz de necesitate și la cererea acestora.

(7) Administratorul infrastructurii asigură coerența dintre dispozițiile contractului multianual menționat la alin. (2) și cele ale Programului național de infrastructură feroviară.

(8) Administratorul infrastructurii ține o evidență a activelor administrate pentru a evalua finanțarea necesară reparării sau înlocuirii acestora.

(9) Evidența activelor Administratorului infrastructurii trebuie să includă informații privind cheltuielile legate de reînnoirea și modernizarea infrastructurii feroviare.

(10) Administratorul infrastructurii stabilește o metodă de repartizare a costurilor între diferite categorii de servicii oferite întreprinderilor feroviare.

Articolul 31. Reguli de tarifare a infrastructurii feroviare

(1) Tarifele pentru utilizarea infrastructurii feroviare și a infrastructurii de servicii se aplică de către Administratorul infrastructurii în conformitate cu cadrul de tarifare prevăzut la art. 29 alin. (1).

(2) Administratorul infrastructurii și operatorul infrastructurii de servicii stabilesc plățile pentru utilizarea infrastructurii feroviare și pentru servicii în conformitate cu tarifele, regulile și baremurile stabilite în documentul de referință al rețelei.

(3) Tarifele pentru pachetul minim de acces (servicii) și pentru accesul la secțiunile de infrastructură feroviară care conectează infrastructurile de servicii se stabilesc la costul direct imputabil operării serviciilor de transport feroviar pe aceste secțiuni.

(4) Tarifele pentru utilizarea infrastructurii feroviare pot include o componentă care să reflecte deficitul de capacitate pentru anumite secțiuni ale infrastructurii feroviare pe durata perioadelor de saturare.

(5) Dacă serviciile suplimentare și cele auxiliare prevăzute la art. 20 alin. (1) pct. 4) și 5) sunt oferite de un singur furnizor, tariful perceput pentru serviciul respectiv nu trebuie să depășească costul prestației, plus un profit rezonabil.

(6) Pentru capacitatea de infrastructură utilizată, în scopul întreținerii infrastructurii feroviare, pot fi percepute tarife. Respectivele tarife se stabilesc în baza costului direct, cauzat de utilizarea capacității respective.

(7) Operatorii infrastructurilor de servicii care furnizează infrastructurile și serviciile menționate la art. 20 alin. (1) pct. 3)–5) prezintă Administratorului infrastructurii informații referitoare la tarifele ce urmează a fi incluse în documentul de referință al rețelei.

(8) Administratorul infrastructurii cooperează cu administratorii de infrastructură din străinătate pentru a asigura coordonarea activității de tarifare a serviciilor de utilizare a infrastructurii feroviare pentru transportul feroviar în trafic internațional.

Articolul 32. Excepții de la regulile de tarifare a infrastructurii feroviare

(1) Pentru a recupera în totalitate costurile suportate de Administratorul infrastructurii, dacă piața permite, tarifele pot fi majorate în baza Metodologiei de formare a tarifelor pentru utilizarea infrastructurii feroviare, aprobată de Guvern, pe baza principiilor de eficiență, transparență și nediscriminare, garantând totodată competitivitatea optimă pe segmentele pieței serviciilor de transport feroviar.

(2) Majorarea tarifelor poate fi efectuată în baza unei evaluări a relevanței pentru segmente de piață specifice, stabilite în documentul de referință al rețelei.

1) Lista segmentelor de piață cuprinde cel puțin 2 segmente: serviciul de transport feroviar de mărfuri și serviciul de transport feroviar de pasageri.

2) Segmentele de piață pot fi diferențiate în funcție de destinații, de mărfurile sau de pasagerii transportați.

(3) Tarifele medii și cele marginale percepute pentru utilizarea echivalentă a infrastructurii feroviare trebuie să fie comparabile. Aceleași servicii de pe aceleași segmente de piață au aceleași tarife.

(4) Nivelul tarifelor nu trebuie să excludă utilizarea infrastructurii feroviare de către întreprinderile feroviare de pe segmentele de piață care pot plăti cel puțin costul suportat direct, ca urmare a operării serviciilor de transport feroviar, plus un profit rezonabil, stabilit de Guvern.

Articolul 33. Reduceri la utilizarea infrastructurii feroviare

(1) Prin excepție de la principiul costurilor directe enunțat la art. 31 alin. (3), Administratorul infrastructurii aplică reduceri, în mod nediscriminatoriu, tuturor utilizatorilor infrastructurii feroviare în cazurile specificate de Guvern.

(2) Reducerile se limitează la economisirea efectivă a costurilor administrative ale Administratorului infrastructurii. La calculul reducerii nu se iau în considerare economiile efective deja incluse în tariful perceput.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), Ministerul poate introduce, pentru toți utilizatorii infrastructurii feroviare, sisteme de reduceri pentru fluxuri de circulație determinate, prin care acordă reduceri, pe o perioadă limitată, pentru a încuraja dezvoltarea unor noi servicii de transport feroviar sau reduceri ce favorizează utilizarea unor linii de cale ferată folosite mult sub capacitatea lor.

(4) Reducerile se pot referi doar la tarifele percepute pentru o secțiune determinată a infrastructurii feroviare.

(5) Reducerile se consultă cu Organul de reglementare a pieței pentru a evalua caracterul nediscriminatoriu al tarifelor reduse.

Articolul 34. Planuri de compensare a costurilor de mediu, de accident și de infrastructură neplătite

(1) Guvernul poate introduce, pe o perioadă limitată, un sistem de compensare pentru utilizarea infrastructurii feroviare legat de costurile de mediu, de accident și de infrastructură ale altor tipuri de transport, în măsura în care aceste costuri depășesc costurile echivalente ale transportului feroviar.

(2) Compensațiile se acordă utilizatorilor de infrastructură feroviară în mod nediscriminatoriu, sub formă de reduceri ale tarifelor de acces la infrastructură.

(3) Metodologia de compensare a costurilor de mediu, de accident și de infrastructură se aprobă de către Guvern.

Articolul 35. Sistemul performanțelor

(1) Utilizatorii infrastructurii feroviare cărora li s-au alocat trase sunt încurajați să îmbunătățească performanțele de utilizare a rețelei feroviare printr-un sistem de îmbunătățire a performanțelor, aprobat de Minister.

(2) Sistemul de îmbunătățire a performanțelor se aplică întregii rețele feroviare și va conține:

a) supraplăți pentru utilizatorii de infrastructură feroviară care perturbă exploatarea rețelei prin întâzieri;

b) compensații pentru utilizatorii de infrastructură feroviară care au avut de suferit din cauza perturbării traficului (întârzierilor);

c) plăți mai reduse de acces la infrastructura feroviară ca recompensă pentru depășirea performanțelor.

(3) Mărimea plăților se stabilește în baza Metodologiei de formare a tarifelor pentru utilizarea infrastructurii feroviare, aprobată de Guvern. Veniturile ratate conform alin. (2) lit. b) și c) nu sunt compensate de Guvern.

Articolul 36. Tarifele de rezervare

(1) Pentru capacitatea de infrastructură alocată dar neutilizată, Administratorul infrastructurii percepe un tarif corespunzător, conform regulilor de alocare a capacităților de infrastructură aprobate de Guvern.

(2) Tariful de neutilizare a capacității de infrastructură alocate încurajează o utilizare eficientă a capacităților de infrastructură alocate.

(3) Tariful de neutilizare a capacității de infrastructură alocate se indică obligatoriu în contractul prin care se alocă capacitatea de infrastructură.

(4) Organul de reglementare a pieței controlează și înaintează propuneri vizând revizuirea tarifelor de rezervare.

Articolul 37. Cooperarea cu alte state privind cadrele de tarifare pentru mai mult de o rețea

(1) Administratorul infrastructurii se obligă să colaboreze cu administratorii de infrastructură ai altor state pentru:

a) a aplica cadre de tarifare eficiente;

b) a coordona activitatea de tarifare a infrastructurii feroviare pentru serviciile de transport feroviar în trafic internațional;

c) a tarifa serviciile de transport feroviar care utilizează mai multe rețele de infrastructură feroviară.

(2) Prin procesul de cooperare cu alte state se urmărește garantarea, în special, a competitivității optime a serviciilor de transport feroviar, inclusiv la nivel internațional, și asigurarea utilizării eficiente a rețelei feroviare naționale.

Secțiunea a 3-a **Alocarea capacităților de infrastructură**

Articolul 38. Drepturile asupra capacității de infrastructură

(1) Capacitățile de infrastructură deja alocate de către Administratorul infrastructurii unei întreprinderi feroviare nu pot fi transferate de către acesta unei alte întreprinderi feroviare sau unui alt serviciu de transport feroviar.

(2) Transferul dreptului de utilizare a capacităților de infrastructură al unui solicitant către un altul este interzis și conduce la excluderea de la alte alocări de capacități de infrastructură.

(3) Utilizarea capacităților de infrastructură de către o întreprindere feroviară în situația în care aceasta desfășoară activitățile unui solicitant care nu este o întreprindere feroviară nu se consideră transfer.

(4) Dreptul de a utiliza capacități determinate ale infrastructurii sub formă de trasă poate fi acordat solicitanților pe durata maximă corespunzătoare unui grafic de circulație.

(5) Drepturile și obligațiile Administratorului infrastructurii și ale solicitanților privind orice alocare de capacități de infrastructură se stabilesc prin contract.

(6) Dacă un solicitant intenționează să solicite o capacitate de infrastructură în situația în care dreptul de acces la respectiva infrastructură este limitat, acesta trebuie să informeze în acest sens Administratorul infrastructurii și Organul de reglementare a pieței cu cel puțin 6 luni înainte de intrarea în vigoare a graficului de circulație la care se referă cererea de capacitate.

(7) Administratorul infrastructurii, în termen de 10 zile de la primirea cererii, evaluează impactul economic al serviciului de transport pentru care se solicită alocarea capacității de infrastructură cu drept de acces limitat asupra contractelor de servicii publice existente în consultare cu Organul de reglementare a pieței, cu Autoritatea Feroviară (care a limitat accesul la infrastructură conform art. 19 alin. (1)) și cu întreprinderile feroviare care execută contractul de servicii publice pe ruta afectată.

Articolul 39. Alocarea capacităților de infrastructură

(1) Guvernul aprobă Regulile de alocare a capacităților de infrastructură și Contractul-tip de alocare a capacității de infrastructură sub rezerva condiției de independență a administrării, prevăzută la art. 9.

(2) Administratorul infrastructurii aplică Regulile de alocare a capacităților de infrastructură în mod echitabil și nediscriminatoriu.

(3) Administratorul infrastructurii respectă confidențialitatea din punct de vedere comercial a informațiilor și a datelor cu caracter personal care îi sunt comunicate.

Articolul 40. Colaborarea în vederea alocării capacităților de infrastructură pe mai multe rețele

(1) Administratorul infrastructurii colaborează cu administratorii de infrastructură ai altor state pentru a permite crearea și alocarea eficientă a traselor pentru transportul feroviar în trafic internațional.

(2) Administratorul infrastructurii stabilește procedurile necesare pentru organizarea și alocarea traselor ce traversează mai multe rețele feroviare, în conformitate cu prevederile prezentului cod.

Articolul 41. Solicitanții

(1) Cererile de alocare a unor capacități de infrastructură pot fi făcute de solicitanți. Pentru a utiliza aceste capacități de infrastructură, solicitanții care nu sunt întreprinderi feroviare desemnează o întreprindere feroviară pentru a încheia un contract de alocare a capacității cu Administratorul infrastructurii.

(2) Administratorul infrastructurii poate impune anumite cerințe solicitanților de capacități de infrastructură pentru a asigura încasarea plăților în avans și utilizarea viitoare a infrastructurii feroviare. Cerințele respective trebuie să fie rezonabile, transparente și nediscriminatorii și să fie specificate în documentul de referință al rețelei.

(3) Cerințele menționate la alin. (2) pot include doar prevederea unei garanții financiare ce nu trebuie să depășească un nivel realizabil, proporțional cu nivelul de activitate prevăzut al solicitantului, precum și garantarea capacității acestuia de pregătire a unor oferte conforme pentru obținerea unor capacități de infrastructură.

Articolul 42. Contractul de alocare a capacității

(1) Contractul de alocare a capacității se încheie între Administratorul infrastructurii și solicitant. Contractul precizează caracteristicile capacităților de infrastructură cerute de solicitant și oferite acestuia pe o perioadă care poate depăși valabilitatea unui grafic de circulație.

(2) Contractul de alocare a capacității nu trebuie să împiedice utilizarea infrastructurii feroviare în cauză de către alți solicitanți sau servicii.

(3) Contractul de alocare a capacității prevede modificarea sau limitarea unor clauze pentru a permite o mai bună utilizare a infrastructurii feroviare. Modificările pot fi efectuate în limita excepțiilor stabilite prin Regulile de alocare a capacităților de infrastructură.

(4) Contractul de alocare a capacității cuprinde clauze privind repararea prejudiciului în cazul executării necorespunzătoare a contractului.

(5) Termenul contractului de alocare a capacității se stabilește cu acordul comun al părților la contract.

(6) Respectând confidențialitatea din punct de vedere comercial a informațiilor și a datelor cu caracter personal, caracterul general al fiecărui contract de alocare a capacității poate fi comunicat oricărei părți interesate.

Articolul 43. Calendarul procesului de alocare a capacităților de infrastructură

Administratorul infrastructurii trebuie să stabilească și să respecte programul de alocare a capacităților de infrastructură, termenele și conținutul căruia sunt descrise în Regulile de alocare a capacităților de infrastructură, aprobate de Guvern.

Articolul 44. Cererile de alocare a capacităților de infrastructură

(1) Infrastructura feroviară este oferită spre utilizare prin alocarea traselor în baza unui contract de alocare a capacității.

(2) Cererile de alocare a capacităților de infrastructură se examinează în conformitate cu programul de alocare stabilit de Guvern în Regulile de alocare a capacităților de infrastructură.

(3) Pentru trasele ce străbat mai multe rețele, solicitanții de capacități de infrastructură se pot adresa unui ghișeu unic. Administratorul infrastructurii poate acționa în numele unui solicitant pentru a solicita capacități de infrastructură de la alți administratori ai infrastructurii.

(4) La depunerea cererii de alocare a capacității de infrastructură, solicitantul achită costul procedurii de examinare pentru alocarea trasei solicitate conform Regulilor de alocare a capacităților de infrastructură, aprobate de Guvern.

(5) La încheierea contractului de alocare a capacității, solicitantul achită în avans o cotă procentuală de 10% din plata stabilită pentru alocarea trasei solicitate.

Articolul 45. Planificarea

(1) Administratorul infrastructurii satisface, în mod obiectiv, toate cererile de alocare a capacităților de infrastructură, inclusiv cererile pentru trasele ce traversează mai multe rețele, și ține seama, în mod obiectiv, de toate constrângerile impuse solicitanților, inclusiv de efectul economic asupra activității lor.

(2) În cadrul procesului de planificare și coordonare, Administratorul infrastructurii poate acorda prioritate unor servicii specifice, dar numai în cazul infrastructurilor saturate și specializate.

(3) Administratorul infrastructurii informează părțile interesate asupra proiectului graficului de circulație și le acordă cel puțin 30 de zile de la publicarea proiectului respectiv pe pagina sa web oficială pentru prezentarea de propuneri și obiecții. Părți interesate sunt toți cei care au solicitat capacități de infrastructură și părțile care și-au exprimat dorința de a formula comentarii asupra modului în care graficul de circulație le poate afecta capacitatea de a obține servicii de transport feroviar pe perioada de valabilitate a graficului de circulație.

(4) Administratorul infrastructurii ia măsurile necesare pentru a ține cont de obiecțiile și propunerile exprimate de părțile interesate în cazul în care acestea sunt benefice pentru părțile vizate de propunerile respective.

Articolul 46. Mecanismul și procedura de coordonare

(1) Administratorul infrastructurii instituie un mecanism de coordonare cu întreprinderile feroviare interesate și cu toți solicitanții cunoscuți și interesați de alocarea capacităților de infrastructură. Coordonarea se referă la:

a) necesitățile solicitanților privind întreținerea și dezvoltarea capacităților de infrastructură;

- b) conținutul obiectivelor de performanță orientate spre utilizatori, incluse în contractele prin care se acordă acces la utilizarea infrastructurii feroviare, precum și al stimulentele menționate la art. 30 alin. (3) și aplicarea lor;
- c) conținutul și aplicarea documentului de referință al rețelei;
- d) aspectele de intermodalitate și interoperabilitate;
- e) orice alte aspecte legate de condițiile de acces la infrastructura feroviară, de utilizarea acestei infrastructuri și de calitatea serviciilor acordate de Administratorul infrastructurii.

(2) Administratorul infrastructurii organizează ședințe de coordonare cel puțin o dată pe an și invită Organul de reglementare a pieței pentru a participa în calitate de observator.

(3) În procesul de planificare, examinând cererile adresate pentru aceeași trasă (capacitate de infrastructură), Administratorul infrastructurii aplică procedura de coordonare a cererilor pentru a asigura cea mai bună concordanță a tuturor cerințelor.

(4) Pentru situații care necesită coordonare, Administratorul infrastructurii are dreptul, într-un termen de 30 de zile, să propună capacități de infrastructură diferite de cele solicitate.

Articolul 47. Infrastructura saturată

(1) În cazul în care, după coordonarea traselor solicitate și după consultarea solicitanților, nu pot fi satisfăcute în mod adecvat cererile pentru capacități de infrastructură pe o anumită secțiune, Administratorul infrastructurii declară imediat respectiva secțiune a infrastructurii feroviare ca fiind saturată. În mod similar se procedează și în cazul secțiunii de infrastructură despre care se poate prevedea că va avea o capacitate insuficientă în viitorul apropiat.

(2) În cazul în care o secțiune de infrastructură a fost declarată saturată, Administratorul infrastructurii efectuează o analiză a capacității acesteia, dacă nu a fost deja introdus un plan de dezvoltare a capacității respective, și prezintă Ministerului și solicitanților propuneri de dezvoltare a capacității de infrastructură respective.

(3) În cazul în care tarifele nu au fost percepute sau nu au determinat un rezultat satisfăcător și secțiunea de infrastructură a fost declarată saturată, Administratorul infrastructurii poate utiliza, suplimentar, criterii de prioritate pentru a aloca capacitățile de infrastructură.

(4) Criteriile de prioritate la luarea deciziei de alocare a capacității de infrastructură iau în considerare importanța unui anumit serviciu pentru societate în raport cu un alt serviciu care, în consecință, va fi exclus.

(5) Pentru a asigura dezvoltarea unor servicii de transport corespunzătoare, în special pentru a satisface cerințele de serviciu public sau pentru a promova dezvoltarea transportului feroviar de mărfuri în trafic național și internațional, prin regulile de alocare a capacităților de infrastructură se stabilesc măsuri în condiții nediscriminatorii pentru a se asigura că astfel de servicii au prioritate la alocarea capacităților de infrastructură.

(6) Pentru determinarea criteriilor de prioritate la alocarea capacităților de infrastructură se apreciază importanța transportului de mărfuri și, în special, a transportului de mărfuri în trafic internațional.

(7) Procedurile ce trebuie urmate și criteriile ce trebuie utilizate în cazul unei infrastructuri saturate se stabilesc în documentul de referință al rețelei.

Articolul 48. Cererile pentru capacități de infrastructură specifice

(1) Administratorul infrastructurii răspunde cererilor ad-hoc pentru trase individuale cât mai rapid posibil, cel târziu în cinci zile lucrătoare. Informațiile cu privire la capacitățile de infrastructură disponibile sunt publicate pe pagina web oficială a Administratorului infrastructurii.

(2) Administratorul infrastructurii evaluează necesitatea menținerii capacităților de infrastructură de rezervă disponibile în cadrul planificării finale a graficului de circulație.

Articolul 49. Măsuri speciale în cazul perturbării traficului feroviar

(1) În cazul perturbării traficului feroviar, provocată de o problemă de natură tehnică sau de un accident, Administratorul infrastructurii ia toate măsurile necesare pentru restabilirea situației normale.

(2) În acest scop, Administratorul infrastructurii elaborează un plan de intervenție, în care enumeră autoritățile ce trebuie informate în caz de accidente grave sau în cazul perturbării semnificative a traficului feroviar.

(3) În cazul unei perturbări a traficului feroviar ce are un impact asupra traficului între stațiile de la frontiera Republicii Moldova cu alte state, Administratorul infrastructurii informează asupra problemei administratorul de

infrastructură afectat și cooperează cu acesta pentru restabilirea normală a traficului feroviar.

(4) În cazuri urgente și în situația în care este absolut necesar, din cauza unei defecțiuni în urma căreia infrastructura feroviară a fost scoasă temporar din funcțiune, trasele alocate pot fi retrase fără preaviz pe toată perioada necesară înlăturării defecțiunii.

(5) În cazurile menționate la alin. (4), întreprinderile feroviare sau alți utilizatori ai capacităților de infrastructură nu au dreptul de a solicita despăgubiri din partea Administratorului infrastructurii.

(6) Administratorul infrastructurii, în cazul unei perturbări a traficului feroviar, provocată de o problemă de natură tehnică sau de un accident, poate solicita întreprinderilor feroviare sprijinul necesar pentru restabilirea cât mai rapidă a situației normale. Modul de compensare a cheltuielilor pentru sprijinul acordat se stabilește conform înțelegerii dintre părți.

(7) Autoritatea Feroviară are dreptul să solicite întreprinderilor feroviare aplicarea și monitorizarea conformității lor cu cerințele și regulile de siguranță feroviară în vederea evitării unor perturbări ale traficului feroviar, provocate de probleme de natură tehnică sau de accidente.

Secțiunea a 4-a

Organul de reglementare a pieței transportului feroviar

Articolul 50. Organul de reglementare a pieței

(1) Organul de reglementare a pieței este autoritatea publică autonomă în domeniul concurenței, care efectuează monitorizarea pieței serviciilor de transport feroviar, supraveghează utilizarea infrastructurii feroviare publice și a serviciilor feroviare de către întreprinderile feroviare, asigurând o concurență loială în domeniul transportului feroviar din Republica Moldova.

(2) Organul de reglementare a pieței este independent față de Autoritatea Feroviară, Administratorul infrastructurii, întreprinderile feroviare și față de orice autoritate implicată în acordarea unui contract de servicii publice.

(3) Personalul Organului de reglementare a pieței este obligat:

a) să acționeze în mod independent față de orice interes al pieței serviciilor de transport feroviar;

b) să evite orice conflict de interese ori relații de afaceri cu întreprinderile feroviare sau cu alte entități reglementate;

c) să prezinte anual declarații de avere și interese personale, indicând toate interesele directe sau indirecte ce ar putea să le afecteze independența și să le influențeze îndeplinirea atribuțiilor;

d) să se retragă din procesul decizional în cazurile ce privesc o întreprindere feroviară cu care au avut o legătură directă sau indirectă în anul precedent lansării unei proceduri;

e) să evite orice indicații sau instrucțiuni din partea oricăror entități sau autorități publice în realizarea funcțiilor Organului de reglementare a pieței.

(4) Personalul cu drept de luare a deciziilor din Organul de reglementare a pieței trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) să nu dețină acțiuni și să nu fie fondatori ai Administratorului infrastructurii sau ai întreprinderilor feroviare;

b) să nu facă parte din consiliul de administrație și/sau din adunarea generală a acționarilor ale întreprinderilor feroviare sau ale Administratorului infrastructurii;

c) să nu aibă raporturi de muncă, nici să desfășoare activități remunerate pentru Administratorul infrastructurii sau pentru întreprinderile feroviare, sau pentru acționarii ori asociații persoanelor juridice din domeniul transportului feroviar;

d) să nu îndeplinească sarcini legate de atribuirea contractelor de servicii publice de transport feroviar de pasageri sau de contractul multianual pentru administrarea infrastructurii feroviare;

e) să nu fie desemnați în calitate de experți sau arbitri, sau de părți în litigii nici de către instanța judecătorească, nici de către orice altă instituție;

f) timp de un an de la încetarea activității, să nu dețină nicio poziție de conducere în cadrul întreprinderilor feroviare dacă în cursul ultimului an de activitate a avut atribuții directe de supraveghere și/sau control al acestor întreprinderi.

(5) Organul de reglementare a pieței trebuie să dețină o capacitate organizațională suficientă în ceea ce privește resursele umane și materiale pentru realizarea atribuțiilor sale.

Articolul 51. Atribuțiile Organului de reglementare a pieței

(1) Solicitanții, operatori de transport feroviar, au dreptul să conteste la Organul de reglementare a pieței deciziile prin care au fost tratați inechitabil, au fost discriminați sau nedreptățiți în orice fel, în special deciziile adoptate de Administratorul infrastructurii sau, după caz, ale operatorului unei infrastructuri de servicii în ceea ce privește:

- a) documentul de referință al rețelei;
- b) criteriile stabilite în documentul de referință al rețelei;
- c) procedura de alocare a capacităților de infrastructură și rezultatul ei;
- d) cadrul de tarifare;
- e) nivelul sau structura tarifelor de infrastructură care li se percep ori li se pot percepe;
- f) măsurile privind accesul la infrastructura și serviciile feroviare conform art. 18–20;
- g) accesul la servicii și tarifarea acestora în conformitate cu art. 20;
- h) gestionarea traficului;
- i) planificarea reparațiilor și întreținerea planificată sau neprogramată;
- j) respectarea cerințelor prevăzute la art. 13–16.

(2) Organul de reglementare a pieței verifică respectarea dispozițiilor alin. (1) pentru a preveni abuzul de influență asupra solicitanților operatori pe piața serviciilor de transport feroviar.

(3) Organul de reglementare a pieței este responsabil de:

- a) verificarea conformității tarifelor de acces la infrastructura feroviară cu prevederile secțiunii a 2-a din prezentul capitol „Tarife pentru servicii și pentru utilizarea infrastructurii feroviare”;
- b) verificarea și controlul privind aplicarea corectă și nediscriminatorie a tarifelor de către Administratorul infrastructurii;
- c) monitorizarea și supravegherea negocierilor asupra tarifelor de acces la infrastructura feroviară;
- d) controlul respectării condițiilor de separare financiară, stabilite la art. 12;
- e) consultarea, cel puțin o dată la doi ani, a opiniilor reprezentanților utilizatorilor serviciilor de transport feroviar de mărfuri și de pasageri referitoare la piața serviciilor de transport feroviar;
- f) consultările asupra conținutului planului de afaceri al Administratorului infrastructurii, asupra contractului multianual pentru administrarea infrastructurii și asupra planului de sporire a capacității, pentru a determina dacă acestea sunt conforme cu situația concurenței pe piața serviciilor de transport feroviar;
- g) formularea de recomandări pentru luarea unor măsuri care să asigure caracterul nediscriminatoriu al tarifelor și al accesului la infrastructura feroviară și care să faciliteze dezvoltarea pieței serviciilor de transport feroviar.

(4) Organul de reglementare a pieței examinează cererile de contestare formulate conform alin. (1) în termen de 30 de zile de la înregistrarea acestora. Termenul de examinare poate fi prelungit cu 30 de zile în cazul cererilor pentru a căror soluționare este necesară solicitarea unor informații de la alte autorități sau entități implicate.

(5) În procesul de examinare a cererilor de contestare, Organul de reglementare a pieței are dreptul să solicite informații relevante și documente de la Administratorul infrastructurii, de la solicitanți sau de la alte părți implicate și, în caz de necesitate, inițiază consultări cu aceștia.

(6) Deciziile Organului de reglementare a pieței privind procesul de acordare a dreptului de acces la infrastructura feroviară, tarifarea infrastructurii feroviare și separarea financiară au un caracter obligatoriu pentru toate părțile implicate și nu se supun controlului din partea altor autorități administrative.

(7) Organul de reglementare a pieței stabilește proceduri pentru schimbul de informații și pentru cooperarea cu alte autorități vizând prevenirea efectelor negative asupra concurenței pe piața serviciilor de transport feroviar.

(8) Informațiile solicitate conform alin. (5) se furnizează într-un termen rezonabil, stabilit de Organul de reglementare a pieței, care nu va depăși 30 de zile, cu excepția cazurilor în care, în circumstanțe excepționale, Organul de reglementare a pieței convine și acceptă o prelungire a termenului, care nu poate depăși 14 zile. Informațiile ce trebuie furnizate Organului de reglementare a pieței cuprind toate datele pe care acesta le solicită conform competențelor legale, inclusiv datele necesare în scopuri statistice și de observare a pieței serviciilor de transport feroviar.

(9) Deciziile Organului de reglementare a pieței cu privire la controalele efectuate și rezultatele acestora se comunică părților vizate și se publică pe pagina sa web oficială, cu respectarea confidențialității din punct de vedere comercial a datelor și informațiilor.

(10) Anual, până în data de 1 iunie, Organul de reglementare a pieței elaborează și publică pe pagina sa web oficială raportul privind activitatea sa desfășurată în anul precedent.

(11) Pentru a verifica conformitatea cu dispozițiile privind separarea financiară, prevăzute la art. 12, și cu dispozițiile privind transparența financiară, Organul de reglementare a pieței are dreptul de a efectua audituri externe la Administratorul infrastructurii.

(12) Organul de reglementare a pieței are dreptul să solicite de la Administratorul infrastructurii sau, după caz, de la operatorul unei infrastructuri de servicii informații și documente privind separarea financiară, prevăzută la art. 12, și privind formarea și calculul tarifelor de acces la infrastructura feroviară.

(13) Termenul de prescripție pentru contestarea deciziilor Administratorului infrastructurii sau, după caz, ale operatorului infrastructurii de servicii este de 6 luni de la data la care persoana a aflat ori trebuia să afle despre decizia în legătură cu care este formulată contestația.

(14) Organul de reglementare a pieței efectuează schimburi de informații și de experiență cu organele de reglementare din domeniul transportului feroviar ale altor state.

(15) Deciziile Organului de reglementare a pieței pot fi contestate conform procedurilor stabilite de Codul administrativ.

Capitolul VI

ÎNTREȚINEREA ȘI CONSTRUCȚIA INFRASTRUCTURII FERROVIARE

Secțiunea 1

Elementele principale ale infrastructurii feroviare

Articolul 52. Elementele principale ale infrastructurii feroviare

(1) Infrastructura feroviară este constituită din următoarele elemente, cu condiția ca ele să facă parte din căile principale sau magistrale, inclusiv căile de acces, dar cu excepția liniilor de cale ferată situate în interiorul atelierelor de reparații feroviare, în depouri sau în depozitele de locomotive și vagoane și cu excepția liniilor secundare private:

a) terenuri;

b) linii de cale ferată și terasamente, în special rambleuri, debleuri, instalații de evacuare a apei, podețe, ziduri de sprijin, plantații pentru protecția taluzurilor și alte construcții și instalații similare; peroane de pasageri și de mărfuri, inclusiv în stații de pasageri și în terminale de mărfuri; acostamente și trotuare; ziduri de protecție, garduri vii, parapete și garduri; benzi de protecție împotriva incendiilor; dispozitive de încălzire a macazurilor; traversări și alte construcții și instalații similare; ecrane de protecție împotriva zăpezii;

c) construcții: poduri, podețe și alte pasaje superioare; tuneluri, conducte și alte pasaje inferioare; pereți de sprijin, structuri de protecție împotriva avalanșelor și căderilor de pietre și alte construcții similare;

d) treceri de nivel cu calea ferată, pe ambele părți ale căii, care acoperă o lățime de trei metri, măsurată de la axa căii ferate, inclusiv spațiul dintre linii, dacă traversarea la nivel cuprinde mai multe linii de cale ferată, inclusiv instalații destinate asigurării siguranței traficului rutier;

e) suprastructură, în special: șine; traverse și longrine, material mărunț de cale ferată, balast; aparate de cale ferată, traversări și alte elemente similare; plăci turnante și pentru transbordare;

f) căi de acces pentru pasageri și mărfuri, inclusiv acces pe drum și acces pentru pasagerii care sosesc sau pleacă din stații;

g) instalații de siguranță, de semnalizare și de comunicații electronice de pe calea ferată deschisă, din stații și triaje, inclusiv instalații pentru generarea, transformarea și distribuția curentului electric pentru semnalizare și comunicații electronice; clădiri pentru astfel de instalații sau dispozitive; frâne de cale ferată;

h) instalații de iluminat pentru traficul feroviar și siguranța feroviară;

i) instalații de transformare și de transport al energiei electrice pentru tracțiunea trenurilor; substații, cabluri de alimentare între substații și firele de contact, linii de contact cu suspensie catenară și suporturi; a treia șină cu suporturi;

j) clădiri utilizate de subdiviziunile Administratorului infrastructurii, cu excepția celor administrative.

(2) Toate elementele infrastructurii feroviare utilizate în procesul de transport feroviar, inclusiv terenurile pe care sunt amplasate aceste bunuri, sunt scutite de taxe și impozite conform prevederilor Codului fiscal.

Articolul 53. Clasificarea infrastructurii feroviare și a liniilor de cale ferată

(1) Infrastructura feroviară națională cuprinde infrastructura ce poate fi conectată la infrastructura feroviară transeuropeană, precum și pe cea care nu poate fi conectată la aceasta, după cum urmează:

a) infrastructura feroviară interoperabilă – parte a infrastructurii feroviare a statului aferentă traficului național și internațional, administrată în concordanță cu cerințele privind accesul liber al întreprinderilor feroviare, care se dezvoltă în conformitate cu normele tehnice de interoperabilitate adoptate pe plan european și transpuse în legislația Republicii Moldova;

b) infrastructura feroviară neinteroperabilă – parte a infrastructurii feroviare a statului aferentă traficului local, conectată sau nu la infrastructura feroviară interoperabilă, care este administrată și se dezvoltă pe baza unor reglementări specifice interne.

(2) Liniile de cale ferată sunt clasificate după cum urmează:

a) linii principale – liniile de importanță pentru transportul în trafic național și internațional;

b) linii secundare – liniile de stație, primire/expediere, triere, pentru manevre, încărcare-descărcare, liniile de acces și alte linii de importanță pentru entitățile comerciale;

c) linii speciale – liniile pentru folosințe speciale, liniile de garare, destinate staționării vagoanelor în timpul neutilizării lor.

(3) Liniile de cale ferată sunt supuse înregistrării de stat în Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară.

Articolul 54. Terenurile ocupate de infrastructura feroviară

(1) Terenuri ocupate de infrastructura feroviară sunt terenurile date în folosință Administratorului infrastructurii de către organul abilitat cu administrarea terenurilor proprietate publică, conform Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice și altor acte normative, pentru executarea unor sarcini speciale.

(2) Pe terenurile ocupate de infrastructura feroviară sunt amplasate liniile și stațiile de cale ferată (inclusiv zonele de exploatare și de protecție și alte terenuri, obținute prin expropriere), precum și plantațiile de protecție și consolidare, construcțiile, clădirile, instalațiile și alte obiective necesare pentru asigurarea funcționării transportului feroviar.

(3) Modul de utilizare a terenurilor ocupate de infrastructura feroviară se stabilește de Administratorul infrastructurii și/sau de întreprinderile feroviare posesoare ale acestora, cu respectarea prevederilor Codului funciar.

(4) Dimensiunile terenurilor ocupate de infrastructura feroviară se stabilesc în conformitate cu normele și documentația de proiect și cu schemele generale de dezvoltare a liniilor și stațiilor de cale ferată, iar repartizarea acestor terenuri se efectuează ținându-se cont de succesiunea valorificării lor.

(5) Terenurile ocupate de infrastructura feroviară, aflate în proprietatea publică a statului sunt determinate ca bunuri ale domeniului public.

Secțiunea a 2-a Întreținerea infrastructurii feroviare

Articolul 55. Principii de bază privind întreținerea infrastructurii feroviare

(1) Infrastructura feroviară este menținută în astfel de condiții încât să se asigure un transport feroviar sigur și fără obstacole, calitativ și regulat, în conformitate cu reglementările privind siguranța feroviară și cu reglementările și standardele tehnice.

(2) Administratorul infrastructurii efectuează supravegherea periodică și testarea funcțională a infrastructurii feroviare, iar neregularitățile identificate se corectează în mod prioritar.

(3) Întreținerea infrastructurii feroviare se efectuează în conformitate cu regulile și instrucțiunile aprobate de Minister.

Articolul 56. Întreținerea trecerilor de nivel cu calea ferată

Modul de întreținere a trecerilor de nivel cu calea ferată se stabilește de Minister prin regulamente și instrucțiuni corespunzătoare. Administratorul infrastructurii coordonează planificarea construcțiilor de treceri de nivel cu calea ferată în conformitate cu normele de siguranță feroviară.

Articolul 57. Reabilitarea sau adaptarea infrastructurii feroviare

(1) Dacă infrastructura feroviară necesită o reabilitare sau o adaptare datorată construcției unor alte obiective de infrastructură, partea infrastructurii care este reabilitată sau adaptată trebuie construită folosind elemente care se potrivesc categoriei respectivei infrastructurii, indiferent de starea reală în care se află infrastructura feroviară în momentul reabilitării sau adaptării.

(2) Costurile de reabilitare sau adaptare a infrastructurii feroviare conform alin. (1) sunt suportate de către investitorul sau beneficiarul obiectivului a cărui construcție a determinat necesitatea reabilitării sau adaptării.

Articolul 58. Întreținerea construcțiilor comune

(1) Întreținerea pilonilor comuni și a structurilor comune pe un pod construit pentru infrastructura feroviară și un drum public trebuie să fie efectuată de Administratorul infrastructurii și administratorul drumurilor în conformitate cu reglementările de trafic și standardele tehnice. Administratorul drumurilor este responsabil de structura drumurilor publice, în timp ce Administratorul infrastructurii este responsabil de structura liniei de cale ferată.

(2) Cheltuielile de întreținere a porțiunilor cu piloni de pod comuni și a structurilor comune vor fi suportate separat de Administratorul infrastructurii și de entitatea care administrează aceste bunuri.

(3) Administratorul infrastructurii asigură întreținerea părții de trecere la nivel cu calea ferată pentru a garanta un trafic sigur și fără obstacole pe suprafața respectivă.

(4) Administratorul infrastructurii încheie contracte cu administratorul drumurilor, prin care sunt stabilite drepturile și obligațiile reciproce legate de întreținerea construcțiilor comune.

(5) Contractele menționate la alin. (4) se încheie pe o perioadă nedeterminată, în care Administratorul infrastructurii are obligația de a informa administratorul drumurilor cu privire la eventualele modificări ale datelor și condițiilor tehnice ale construcțiilor comune.

Articolul 59. Întreruperea circulației

(1) În cazul întreruperii circulației pe infrastructura feroviară din cauza unui dezastru natural, în situația în care Administratorul infrastructurii nu poate să elimine obstacolele și să restabilească transportul feroviar ca atare și cât mai curând posibil, autoritatea administrației publice locale pe teritoriul căreia a avut loc întreruperea traficului feroviar va oferi asistență și va stabili, împreună cu Administratorul infrastructurii, măsuri de eliminare a obstacolelor și de restabilire a traficului feroviar cât mai curând posibil, conform prevederilor Legii nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă.

(2) În cazul în care sunt necesare servicii ale persoanelor fizice și juridice, capacități tehnice și materiale pentru eliminarea efectelor dezastrului natural, costurile respective sunt suportate de Administratorul infrastructurii conform art. 17 alin. (5).

Secțiunea a 3-a

Construcția și reconstrucția infrastructurii feroviare

Articolul 60. Construcția și reconstrucția infrastructurii feroviare

(1) Construcția și reconstrucția infrastructurii feroviare se realizează în conformitate cu legislația și cu documentele normative din domeniul construcțiilor.

(2) În sensul prezentului cod, construcția unei infrastructuri feroviare înseamnă construirea unei noi linii de cale ferată, precum și construcția dispozitivelor de comunicații electronice, de control și comandă, de semnalizare și siguranță, de alimentare cu energie electrică, de tracțiune electrică și a altor instalații și echipamente, clădiri și structuri pe noua linie și pe liniile de cale ferată existente.

Articolul 61. Programul național de infrastructură feroviară

(1) Guvernul, la propunerea Ministerului, aprobă Programul național de infrastructură feroviară, care include:

a) caracteristicile actuale și starea infrastructurii feroviare din Republica Moldova;

b) strategia de construcție, reconstrucție și întreținere a infrastructurii feroviare;

c) componentele de dezvoltare în construcția de noi capacități de infrastructură de importanță deosebită pentru Republica Moldova;

d) definirea structurii, a dinamicii implementării și a priorităților, a sumelor și a surselor de finanțare necesare pentru implementarea activităților din cadrul Programului național de infrastructură feroviară.

(2) Programul național de infrastructură feroviară se aprobă pentru o perioadă de cinci ani.

(3) În baza Programului național de infrastructură feroviară, Administratorul infrastructurii elaborează și prezintă Ministerului spre aprobare un program anual de construcție, reconstrucție și întreținere a infrastructurii feroviare, de organizare și reglementare a traficului feroviar.

(4) Administratorul infrastructurii prezintă Ministerului un raport anual privind punerea în aplicare a Programului național de infrastructură feroviară.

(5) Până la finele primului trimestru al fiecărui an, Ministerul va publica pe pagina sa web oficială un raport anual privind implementarea Programului național de infrastructură feroviară.

Articolul 62. Construcția și reconstrucția infrastructurii feroviare

(1) Construcția și reconstrucția infrastructurii feroviare se efectuează în conformitate cu standardele naționale și internaționale și cu documentele normative din domeniul construcțiilor, după efectuarea în prealabil a procedurii de evaluare a impactului asupra mediului în conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

(2) Costurile legate de construcția și reconstrucția infrastructurii feroviare și a trecerilor de nivel cu calea ferată se acoperă din resursele stabilite conform Programului național de infrastructură feroviară.

(3) Costurile legate de construcția și reconstrucția infrastructurii feroviare, cauzate de construcția unor obiective conexe infrastructurii feroviare, sunt suportate de către beneficiarii/posesorii obiectivelor respective.

Secțiunea a 4-a **Protecția infrastructurii feroviare**

Articolul 63. Principii de bază privind protecția infrastructurii feroviare

(1) În zona de exploatare, cu excepția zonei de protecție și a celei de siguranță, obiectivele care nu participă la procesul de transport feroviar pot fi construite doar cu acordul Administratorului infrastructurii și numai dacă acestea nu afectează siguranța circulației trenurilor sau a infrastructurii feroviare.

(2) Cablurile, liniile electrice de iluminat de joasă tensiune, liniile telefonice și telegrafice aeriene, catenara și instalațiile de tramvai și troleibuze, instalațiile de canalizare, conductele de apă și gaze naturale, canalele și alte instalații pot fi construite/instalate în zona de exploatare în conformitate cu cerințele tehnice prescrise de Administratorul infrastructurii.

(3) Structuri cum ar fi minele, carierele în care se utilizează explozivi, fabricile de explozivi nu pot fi construite în zona de protecție și la o distanță mai mică de 50 de metri de la linia de cale ferată sau la o altă distanță în conformitate cu reglementările speciale.

(4) Entitatea interesată/responsabilă de construcția sau instalarea elementelor stabilite la alin. (2) notifică Administratorul infrastructurii cu privire la intenția sa de a construi sau instala elementele respective.

(5) Ca urmare a notificării entității menționate la alin. (4), în termen de 30 de zile de la recepționarea notificării, Administratorul infrastructurii comunică entității cerințele tehnice și activitățile ce urmează a fi îndeplinite pentru a exclude pericolul de afectare a siguranței circulației trenurilor sau a infrastructurii feroviare.

Articolul 64. Deșeuri în zona infrastructurii feroviare

(1) În zona infrastructurii feroviare este interzisă orice eliminare a deșeurilor, precum și evacuarea apelor reziduale.

(2) Se interzice plantarea de arbori și instalarea de indicatoare, de surse de lumină puternică sau alte obiecte și dispozitive a căror culoare, formă sau lumină

reduce vizibilitatea semnalelor feroviare ori care pot induce în eroare lucrătorii în raport cu semnificația semnalelor.

(3) Administratorul infrastructurii are dreptul să solicite de la proprietar eliminarea imediată a neregularităților menționate la alin. (1) și (2), informând în acest sens Autoritatea Feroviară.

(4) În cazul refuzului proprietarului de a înlătura neregularitățile menționate la alin. (1) și (2), Administratorul infrastructurii are dreptul să înlătore aceste neregularități pe cheltuiala proprietarului.

Articolul 65. Măsuri de protecție împotriva inundațiilor

Persoanele fizice și juridice implicate în împădurirea terenurilor goale și în efectuarea construcțiilor de protecție împotriva inundațiilor în zona de protecție și Administratorul infrastructurii stabilesc, de comun acord, modul de cofinanțare a costului împăduririi și al construcțiilor de protecție, cu considerarea importanței acestora pentru protecția infrastructurii feroviare.

Secțiunea a 5-a

Excluderea infrastructurii feroviare din lista bunurilor proprietate publică, concesiuni și parteneriatul public-privat

Articolul 66. Infrastructura feroviară privată

(1) O parte a infrastructurii feroviare și liniile de cale ferată închise pentru transportul public, pentru care nu există interesul statului de a le exploata, pot fi supuse privatizării cu excluderea din lista bunurilor proprietate publică, cu excepția liniilor de cale ferată de tranzit și a celor internaționale.

(2) Decizia privind excluderea unei părți a infrastructurii feroviare sau a unor linii de cale ferată din lista bunurilor proprietate publică în cazul stabilit la alin. (1) se aprobă de Guvern în conformitate cu prevederile legislației privind administrarea și deetimizarea proprietății publice.

(3) Infrastructura feroviară privată este gestionată de către posesorii sau administratorii acesteia sub propria răspundere.

(4) Materialul rulant utilizat în circulație pe infrastructura feroviară publică poate circula pe infrastructura feroviară privată sub răspunderea administratorului infrastructurii private și a întreprinderii feroviare ce realizează servicii de transport pe aceste secțiuni de infrastructură.

(5) Materialul rulant utilizat în circulație pe infrastructura feroviară privată poate circula pe infrastructura feroviară publică dacă este înregistrat în Registrul național al vehiculelor feroviare și dacă întrunește cerințele de siguranță și cele tehnice stabilite de Autoritatea Feroviară.

Articolul 67. Coordonarea construcției și racordării liniilor ferate de acces

(1) Racordarea liniilor ferate de acces la infrastructura feroviară publică este autorizată de Autoritatea Feroviară, cu informarea autorităților publice locale.

(2) Construcția și reconstrucția liniilor ferate de acces, precum și a dispozitivelor de încărcare, descărcare și curățare a vagoanelor și containerelor, se efectuează de comun acord cu administratorul liniilor ferate de racordare.

(3) Construcția și starea dispozitivelor de cale ferată și a instalațiilor tehnice ale liniilor ferate de acces trebuie să corespundă documentelor normative din domeniul construcțiilor și normelor de exploatare a infrastructurii feroviare, de asemenea să asigure trecerea vagoanelor cu norma de încărcare tehnică admisibilă pe infrastructura feroviară publică.

(4) Liniile ferate de acces care nu sunt gestionate de Administratorul infrastructurii pot fi transmise acestuia în gestiune pe bază de contract și/sau pentru deservirea lor tehnică.

Articolul 68. Operațiunile de manevră pe liniile ferate de acces

(1) Modul de realizare a operațiunilor de manevră care implică intrarea materialului rulant de pe liniile ferate de acces gestionate de operatori privați pe liniile de cale ferată gestionate de Administratorul infrastructurii se stabilește de comun acord. În cazul în care operatorii privați și Administratorul infrastructurii nu pot încheia un acord în acest sens, sunt notificați Autoritatea Feroviară și Organul de reglementare a pieței.

(2) Realizarea operațiunilor de manevră pe liniile ferate de acces gestionate de operatorii privați se efectuează cu respectarea regulilor de siguranță feroviară.

Capitolul VII

CONDIȚII DE ORGANIZARE ȘI DESFĂȘURARE A TRANSPORTULUI FEROVIIAR

Secțiunea 1

Condițiile de organizare a transportului feroviar

Articolul 69. Particularitățile organizării transportului feroviar

(1) Regulile privind furnizarea de servicii în transportul feroviar de pasageri, precum și în transportul feroviar de mărfuri, bagaje și colete, se stabilesc de Guvern.

(2) Particularitățile organizării, asigurării și efectuării transporturilor feroviare militare sunt reglementate prin Statutul transporturilor militare pe calea ferată, aprobat de Guvern.

(3) Modul de interacțiune între autoritățile vamale și întreprinderile feroviare este stabilit în Regulile privind interacțiunea autorităților vamale cu întreprinderile feroviare la perfectarea actelor vamale pentru mărfurile transportate pe calea ferată. Regulile sunt aprobate de Minister.

(4) Modul de interacțiune a întreprinderilor feroviare și a Autorității Feroviare cu Poliția de frontieră și cu alte autorități ale administrației publice centrale de specialitate se stabilește prin acte normative aprobate de Guvern.

(5) Pregătirea de mobilizare a transportului feroviar, conducerea acțiunilor de pregătire de mobilizare și apărare civilă în transportul feroviar, precum și responsabilitatea pentru buna stare a pregătirii de mobilizare și a apărării civile se pun în sarcina conducătorilor de întreprinderi feroviare.

(6) Finanțarea acțiunilor de pregătire de mobilizare în transportul feroviar se efectuează în modul stabilit de legislația în vigoare.

Articolul 70. Condiții generale de organizare a transportului feroviar

(1) Transportul feroviar de pasageri, bagaje și mărfuri se organizează în funcție de necesitățile populației, ale economiei naționale și ale agenților economici, în baza studiilor și a analizelor efectuate în acest domeniu.

(2) Transportul feroviar de pasageri, bagaje și mărfuri se efectuează în conformitate cu cerințele pieței și în condițiile prevăzute de contractele de transport încheiate între întreprinderile feroviare și expeditori sau beneficiarii serviciilor de transport de mărfuri.

(3) Transportul feroviar poate fi efectuat în baza contractelor de utilizare a infrastructurii feroviare, de către întreprinderile feroviare care dețin certificate de siguranță emise de Autoritatea Feroviară conform prevederilor prezentului cod.

Secțiunea a 2-a

Transportul feroviar de pasageri, bagaje și mărfuri

Articolul 71. Graficul de circulație

(1) Transportul feroviar de pasageri, bagaje și mărfuri se efectuează conform graficului de circulație stabilit de Administratorul infrastructurii. Graficul de circulație se stabilește în baza cererilor depuse de întreprinderile feroviare.

(2) Staționarea trenurilor în punctele de trecere a frontierei de stat se coordonează cu autoritățile de frontieră și cele vamale.

Articolul 72. Modificări ale graficului de circulație

(1) Graficul de circulație este adoptat și valabil pentru o perioadă stabilită.

(2) Graficul de circulație, în special modificările și completările la graficul pentru transportul feroviar de pasageri, se publică pe paginile web oficiale ale operatorilor de transport feroviar și cea a Administratorului infrastructurii și se afișează în locuri vizibile în clădirile gărilor și stațiilor.

(3) Întreprinderile feroviare respectă graficul de circulație publicat și asigură transportul în timp util și regulat, pe durata valabilității graficului, cu excepția cazurilor unor perturbări majore de trafic, cauzate de catastrofe naturale, accidente majore sau daune grave ale infrastructurii feroviare.

(4) Autoritatea Feroviară, împreună cu Administratorul infrastructurii, stabilește componentele graficului de circulație, forma și conținutul acestuia.

(5) La elaborarea graficului de circulație se acordă prioritate trenurilor de pasageri.

Articolul 73. Îmbarcarea și debarcarea pasagerilor

Îmbarcarea și debarcarea pasagerilor din trenuri se efectuează în gări, stații și la alte opriri specificate în graficul de circulație, dotate în mod corespunzător pentru asigurarea unui nivel optim de siguranță a pasagerilor și de calitate a serviciilor furnizate.

Articolul 74. Circumstanțe excepționale

(1) Administratorul infrastructurii sau întreprinderile feroviare, după caz, iau măsuri urgente pentru înlăturarea consecințelor unor circumstanțe excepționale, precum deraieri, accidente, calamități naturale etc., care au cauzat perturbări în funcționarea transportului feroviar.

(2) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate și subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne asigură pregătirea de mobilizare a Administratorului infrastructurii și a întreprinderilor feroviare. Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al MAI și ministerele de forță acordă ajutor Administratorului infrastructurii și întreprinderilor feroviare la lichidarea consecințelor unor circumstanțe excepționale, precum deraieri, accidente, calamități naturale etc., care periclitează viața și sănătatea oamenilor, siguranța circulației și integritatea mărfurilor.

(3) Guvernul poate stabili măsuri care să permită funcționarea transportului feroviar în circumstanțe excepționale, măsurile respective fiind obligatorii pentru Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare. Modul de compensare a cheltuielilor aferente acordării de ajutor Administratorului infrastructurii și întreprinderilor feroviare se stabilește de Guvern.

(4) În sensul alin. (1), circumstanțe excepționale sunt considerate calamitățile naturale (înzăpeziri, inundații, incendii, alunecări de teren etc.), evenimentele excepționale rezultate din activități umane care amenință mediul înconjurător, perturbările semnificative în activitatea economiei naționale, evenimentele de forță majoră, grevele și alte circumstanțe similare.

Articolul 75. Condiții generale pentru transportul feroviar de pasageri, bagaje și mărfuri

(1) Condițiile pentru transportul feroviar de pasageri și bagaje, precum și drepturile și obligațiile pasagerilor și ale întreprinderilor feroviare se stabilesc:

- a) în trafic feroviar național, prin regulamente aprobate de Guvern;

b) în trafic feroviar internațional, în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

(2) Condițiile pentru transportul feroviar de mărfuri în trafic internațional se stabilesc prin termenii și condițiile întreprinderii feroviare în conformitate cu prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Aceste condiții se aplică în mod nediscriminatoriu, faptul respectiv fiind monitorizat de Organul de reglementare a pieței.

(3) Transportul feroviar de mărfuri se face în baza contractelor de transport încheiate între întreprinderile feroviare și expeditori sau între întreprinderile feroviare și beneficiarii serviciilor de transport feroviar de mărfuri.

(4) Prin contractul de transport, întreprinderea feroviară se obligă să transporte la destinație pasageri, bagaje sau mărfuri, iar beneficiarul se obligă să achite prețul transportului. Contractul de transport cade sub incidența legislației civile în partea care nu este reglementată de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte sau de normele aprobate de Guvern.

Articolul 76. Drepturile și obligațiile pasagerilor în transportul feroviar

(1) În procesul de transport feroviar, pasagerii au dreptul:

a) să achiziționeze bilete/documente de călătorie pentru destinația, cursa și locul dorit în limita disponibilității, prin modalitățile și mijloacele disponibile ale întreprinderii feroviare;

b) să transporte în mod gratuit un copil, dacă acesta nu ocupă un loc separat, și mai mulți copii cu tarif redus pentru locurile ocupate. Categoriile de vârstă pentru copiii ce pot fi transportați în mod gratuit și pentru cei cărora li se aplică un tarif redus se stabilesc prin Regulile privind drepturile și obligațiile pasagerilor în transportul feroviar, aprobate de Guvern;

c) să ia cu sine (pe lângă lucruri mărunte) bagaje de mână, ale căror dimensiuni și masă sunt stabilite prin Regulile privind drepturile și obligațiile pasagerilor din transportul feroviar, aprobate de Guvern;

d) să beneficieze de compensații din partea întreprinderii feroviare în cazul curselor feroviare anulate, al întârzierilor sau al pierderii bagajelor. Mărimea compensațiilor și condițiile de compensare a pasagerilor se stabilesc prin Regulile privind drepturile și obligațiile pasagerilor din transportul feroviar, aprobate de Guvern;

e) să beneficieze de condiții adecvate de acces la serviciile de transport feroviar. Condițiile de acces includ accesul în gări, pe peroane și în trenuri al tuturor pasagerilor, și în special al persoanelor cu dizabilități;

f) să aibă acces la informații relevante privind serviciile de transport feroviar furnizate de întreprinderile feroviare și condițiile de utilizare a acestora.

(2) În procesul de transport feroviar, pasagerii sunt obligați să dețină bilete/documente de călătorie valabile, să respecte ordinea publică, regulile de comportament în tren, în încăperile din gară și să nu producă daune bunurilor transportului feroviar.

Articolul 77. Răspunderea și obligațiile întreprinderilor feroviare față de pasageri

(1) Răspunderea întreprinderilor feroviare cu privire la întâzieri, pierderea legăturii cu alte curse sau anulări ale curselor se reglementează prin Regulile privind drepturile și obligațiile pasagerilor din transportul feroviar, aprobate de Guvern.

(2) Întreprinderile feroviare sunt obligate să asigure disponibilitatea biletelor/documentelor de călătorie, a rezervărilor, a informațiilor cu privire la călătorii și modificările graficului de circulație, de asemenea să asigure asistența necesară pentru persoanele cu dizabilități.

(3) Întreprinderile feroviare trebuie să ofere compensații pasagerilor în cazurile de întâzieri, de anulări ale curselor, de accidente, de pierderi ale bagajelor, iar în caz de deces al unui pasager – să asigure măsuri de compensare a persoanei fizice îndreptățite.

(4) În cazul imposibilității de a acorda călătorului un loc în vagon conform biletului achiziționat, întreprinderea feroviară este obligată să-i acorde, cu consimțământul acestuia, un loc în alt vagon, fie și de clasă superioară, fără perceperea taxei suplimentare. Călătorului care a acceptat un loc în vagon, având costul biletului mai mic decât costul celui achiziționat de el, i se restituie diferența de preț.

(5) Pasagerii trebuie să beneficieze de informații oportune și veridice, inclusiv prin panouri de afișaj corespunzătoare nevoilor persoanelor cu dizabilități vizuale și auditive, despre orele de pornire și de sosire a trenurilor, despre costul biletelor/documentelor de călătorie și al transportului de bagaje și mesagerii, despre programul caselor de bilete, al caselor de bagaje, al camerelor de păstrare, despre dislocația încăperilor gării, despre serviciile disponibile, despre înlesnirile acordate unor anumite categorii de pasageri, furnizându-li-se și alte informații prevăzute în regulile aprobate de Guvern.

Articolul 78. Servicii publice de transport feroviar de pasageri

(1) Guvernul stabilește volumul necesar de servicii publice de transport feroviar de pasageri (denumite în continuare *servicii publice*) și asigură furnizarea acestora prin încheierea unor contracte de servicii publice cu întreprinderile feroviare.

(2) Conținutul, durata, procedurile, condițiile de tarificare și de încheiere a contractelor de servicii publice, precum și compensațiile pentru acoperirea parțială a costurilor întreprinderilor feroviare cauzate de furnizarea acestor servicii se stabilesc de Guvern în limita alocațiilor aprobate prin legea bugetară anuală.

(3) Prin contractul de servicii publice, Ministerul acordă unui operator ales (întreprindere feroviară) dreptul exclusiv de furnizare a serviciilor publice și/sau o compensație de orice natură în schimbul îndeplinirii unor obligații de serviciu public.

(4) Autoritatea competentă de selectarea întreprinderii feroviare pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public și de încheierea contractelor de servicii publice este Ministerul.

(5) Ministerul atribuie contractele de servicii publice prin licitație. Anunțul cu privire la licitație se publică în buletinele web de achiziții naționale și internaționale. Excepții de la procedura de atribuire a contractelor de servicii publice prin licitație se admit în cazul unei perturbări a acestor servicii sau în cazul unui risc iminent de producere a unei perturbări.

(6) La licitația pentru un contract de servicii publice trebuie să participe cel puțin doi ofertanți. Dacă la licitație participă un singur ofertant, licitația se anulează. La a doua licitație poate să participe un singur ofertant. Dacă a doua licitație a fost anulată, iar pe piața națională există o singură întreprindere prestatoare de servicii de transport feroviar de pasageri, Ministerul poate atribui contractul direct acesteia.

(7) Guvernul stabilește modul de calcul al costurilor suportate de întreprinderea feroviară ca urmare a furnizării serviciilor publice.

(8) Întreprinderile feroviare desemnate să realizeze transportul feroviar de pasageri în baza contractelor de servicii publice asigură evidența corespunzătoare a numărului de pasageri și a distanței de transport al acestora prin utilizarea sistemelor informaționale de evidență a pasagerilor în vagoane.

Articolul 79. Tarife pentru transportul feroviar de pasageri și bagaje

(1) Tarifele pentru transportul feroviar de pasageri și bagaje în trafic național, cu excepția tarifelor pentru transportul de pasageri în baza contractelor de servicii publice, se stabilesc de către întreprinderea feroviară în mod liber și se publică pe pagina web oficială a acesteia.

(2) Pentru transportul feroviar de pasageri și bagaje în trafic internațional, tarifele se stabilesc de către întreprinderile feroviare în conformitate cu prevederile tratatelor internaționale privind procedurile de transport feroviar în trafic internațional.

(3) Reducerile de tarife pentru transportul feroviar de pasageri în trafic național în baza contractelor de servicii publice și în temeiul prevederilor actelor normative privind beneficiarii de înlesniri la transportul feroviar, precum și procedura de compensare a cheltuielilor suportate de întreprinderile feroviare ca urmare a acestor reduceri de tarife sunt stabilite de Guvern. Autoritatea Feroviară efectuează o evaluare a nivelului de reduceri aplicate, verifică relevanța acestora și raportează Ministerului rezultatele acestor evaluări.

Articolul 80. Garantarea plăților stabilite în contractul de transport feroviar de mărfuri

Pentru garantarea tuturor plăților ce rezultă dintr-un contract de transport feroviar de mărfuri, întreprinderea feroviară poate solicita prezentarea garanțiilor bancare la încheierea contractului respectiv.

Articolul 81. Documentele de transport

(1) Scrisoarea de trăsură trebuie să fie disponibilă pe toată durata transportului în vehiculul feroviar de tracțiune al unui tren ce efectuează transport de mărfuri, cu excepția transportului în timpul manevrelor sau în timpul formării, sau al reformării garniturilor de tren.

(2) La prezentarea mărfurilor pentru transport, expeditorul de mărfuri trebuie să prezinte o scrisoare de trăsură completată în mod corespunzător pentru fiecare lot de marfă, precum și alte documente prevăzute de normele privind transportul feroviar de mărfuri în trafic național sau de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(3) Forma scrisorii de trăsură și procedura de completare a acesteia se specifică în regulile privind transportul feroviar de mărfuri sau în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(4) Scrisoarea de trăsură este dovada contractului de transport de mărfuri și a conținutului său, având ștampila stației de cale ferată sau semnătura electronică.

(5) Pentru simplificarea procedurilor de transport, Administratorul infrastructurii, împreună cu întreprinderile feroviare, instituie sisteme de gestionare a transportului feroviar de mărfuri cu utilizarea scrisorii de trăsură în format electronic, respectând prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 82. Transportul feroviar de mărfuri periculoase

Transportul feroviar de mărfuri periculoase se realizează în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și Regulile privind transportul feroviar de mărfuri periculoase, aprobate de Guvern.

Articolul 83. Tarife pentru transportul feroviar de mărfuri și serviciile aferente

(1) Plățile pentru transportul feroviar de mărfuri și pentru serviciile aferente acestuia, furnizate de întreprinderile feroviare, se percep în conformitate cu tarifele și regulile de tarifare stabilite de fiecare întreprindere feroviară.

(2) Plata pentru transport o achită beneficiarul serviciului de transport de mărfuri, expeditorul sau o persoană autorizată de beneficiar către întreprinderea feroviară în momentul livrării mărfurilor către stația de expediție sau conform înțelegerii convenite între părți.

(3) În cazul în care întreprinderile feroviare convin, plata pentru transport poate fi achitată direct întreprinderii feroviare de către beneficiarul serviciilor de transport de mărfuri sau de către o persoană autorizată de beneficiar. Aceste mențiuni se introduc în scrisoarea de trăsură. Expeditorul sau beneficiarul serviciilor de transport de mărfuri ori persoana autorizată de aceștia achită plata pentru încărcarea și descărcarea mărfurilor, pentru executarea unor comenzi suplimentare, pentru expedierea mărfurilor și pentru alte servicii furnizate de întreprinderile feroviare.

Articolul 84. Transportul combinat de mărfuri

(1) Modul de realizare a transportului combinat de mărfuri se stabilește prin reguli aprobate de Minister.

(2) Unitățile de transport sau vehiculele rutiere care depășesc dimensiunile specificate în standarde, încărcate pe material rulant feroviar, pot fi transportate în condițiile stabilite de Administratorul infrastructurii.

(3) Pentru efectuarea transportului combinat de mărfuri, unitățile de încărcare, vehiculele rutiere și materialul rulant feroviar implicate în transportul combinat trebuie să îndeplinească următoarele cerințe tehnice, tehnologice și standarde prescrise de Minister:

a) unitățile de încărcare transportate cu material rulant feroviar trebuie să conțină marcajul corespunzător;

b) materialul rulant feroviar care transportă unitățile de încărcare trebuie să fie specializat pentru transportul combinat de mărfuri și să conțină marcaje speciale;

c) infrastructura feroviară pe care se efectuează transportul combinat de mărfuri trebuie să îndeplinească cerințele tehnice și tehnologice speciale și să fie marcată în mod corespunzător.

(4) Ministerul specifică tipul de marcaj și cerințele detaliate pe care trebuie să le îndeplinească unitățile de încărcare, materialul rulant feroviar și infrastructura feroviară implicate în transportul combinat de mărfuri.

Articolul 85. Răspunderea întreprinderilor feroviare, a pasagerilor, a expeditorilor și a beneficiarilor de servicii de transport de mărfuri

Întreprinderile feroviare, pasagerii, expeditorii și beneficiarii serviciilor de transport de mărfuri care încalcă drepturile participanților la activitățile din domeniul transportului feroviar sunt pasibili de răspundere civilă, contravențională și penală.

Secțiunea a 3-a**Cerințe față de personalul din domeniul transportului feroviar**

Articolul 86. Cerințe față de personalul din domeniul transportului feroviar care îndeplinește sarcini esențiale de siguranță

(1) Personalul din domeniul transportului feroviar care îndeplinește sarcini

esențiale de siguranță trebuie să dețină un nivel suficient de educație și de aptitudini fizice și mentale pentru a dobândi, a reține și a demonstra cunoștințele teoretice și competențele practice necesare realizării atribuțiilor lor funcționale.

(2) Criteriile privind nivelul de educație și aptitudinile fizice și mentale ale personalului din domeniul transportului feroviar care îndeplinește sarcini esențiale de siguranță se stabilesc de Guvern.

(3) Categoriile de personal din domeniul transportului feroviar care îndeplinește sarcini esențiale de siguranță se stabilesc de Guvern.

Articolul 87. Cunoștințele teoretice și competența profesională

(1) Personalul din domeniul transportului feroviar care îndeplinește sarcini esențiale de siguranță urmează programe de instruire pentru menținerea cunoștințelor teoretice și a competențelor profesionale necesare realizării atribuțiilor lor funcționale.

(2) Cunoștințele teoretice și competențele profesionale ale personalului din domeniul transportului feroviar care îndeplinește sarcini esențiale de siguranță cuprind cerințele tehnice privind siguranța feroviară și regulile de siguranță feroviară aprobate de Minister.

(3) Cunoștințele teoretice și competențele profesionale ale personalului din domeniul transportului feroviar care îndeplinește sarcini esențiale de siguranță sunt testate periodic conform cerințelor stabilite de Guvern.

Articolul 88. Condițiile de realizare a funcției de gestionare a traficului feroviar

(1) Administratorul infrastructurii desemnează un personal competent și apt din punct de vedere fizic și mental pentru realizarea funcției de gestionare a traficului feroviar.

(2) Administratorul infrastructurii asigură instruirea corespunzătoare a personalului desemnat pentru realizarea funcției de gestionare a traficului feroviar. Instruirea se efectuează pentru menținerea și perfecționarea competențelor profesionale necesare realizării acestei funcții.

(3) Personalul desemnat pentru realizarea funcției de gestionare a traficului feroviar este supus unor testări periodice pentru verificarea competențelor profesionale.

(4) Întrunirea cerințelor privind starea fizică și mentală a personalului care gestionează traficul feroviar se verifică periodic, după cum urmează:

- a) persoanele cu vârsta de până la 45 de ani – o dată la cinci ani;
- b) persoanele care au împlinit vârsta de 45 de ani – o dată la doi ani.

(5) Administratorul infrastructurii prezintă anual Autorității Feroviare lista persoanelor desemnate pentru realizarea funcției de gestionare a traficului feroviar și informații privind îndeplinirea condițiilor stabilite de prezentul articol.

Capitolul VIII SIGURANȚA FERROVIARĂ

Secțiunea 1 Dezvoltarea și gestionarea siguranței feroviare

Articolul 89. Principii de bază în gestionarea siguranței feroviare

(1) Ministerul, Autoritatea Feroviară (în calitate de autoritate națională de siguranță feroviară), Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare, fiecare în conformitate cu propriile responsabilități, asigură următoarele:

- a) menținerea și îmbunătățirea în mod continuu a siguranței feroviare, acordând prioritate prevenirii accidentelor atunci când aceasta este judicios și fezabil;
- b) aplicarea, într-o manieră transparentă și nediscriminatorie, a normelor de siguranță feroviară;
- c) dezvoltarea unui sistem feroviar uniform;
- d) abordări bazate pe sistem privind măsurile de dezvoltare și îmbunătățire a siguranței feroviare.

(2) Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare sunt responsabile de funcționarea în siguranță a sistemului feroviar și de controlul riscurilor asociate, pun în aplicare măsurile necesare de control al riscurilor, cooperează în vederea aplicării normelor și a standardelor naționale și internaționale de siguranță feroviară și stabilesc sisteme de management al siguranței.

(3) Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare răspund de părțile componente ale sistemului feroviar și de funcționarea în siguranță a acestora, inclusiv de furnizarea de materiale și contractarea de servicii, față de utilizatori, clienți și angajați.

(4) Răspunderea Administratorului infrastructurii și a întreprinderilor feroviare prevăzută la alin. (3) nu-i scutește de răspundere pe producătorii de piese integrale și de elemente constitutive de interoperabilitate ale subsistemelor individuale, pe entitățile responsabile cu întreținerea vehiculelor feroviare, pe deținătorii de vehicule feroviare și pe furnizorii de alte servicii necesare vehiculelor feroviare, de structuri, instalații, echipamente, materiale. Toate acestea trebuie să fie conforme cu cerințele și condițiile stipulate privind utilizarea lor, astfel încât Administratorul infrastructurii sau întreprinderile feroviare să le poată folosi în siguranță în sistemul feroviar.

Articolul 90. Indicatorii de siguranță feroviară

(1) Indicatorii de siguranță feroviară se stabilesc de Autoritatea Feroviară pentru a facilita evaluarea realizării obiectivelor de siguranță și pentru a asigura monitorizarea dezvoltării generale a siguranței feroviare. Autoritatea Feroviară colectează informații privind indicatorii de siguranță și le publică în rapoartele sale anuale.

(2) În fiecare an, până în data de 31 mai, Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare prezintă Autorității Feroviare un raport anual de siguranță feroviară pentru anul calendaristic precedent.

(3) Raportul anual de siguranță feroviară include următoarele:

- a) informații privind îndeplinirea obiectivelor de siguranță ale entității raportoare și rezultatele implementării planurilor de siguranță;
- b) informații privind supravegherea și analiza indicatorilor de siguranță, în măsura în care este relevant pentru entitatea raportoare;
- c) rezultatele controlului intern al siguranței;
- d) reclamații privind deficiențele și defecțiunile înregistrate în realizarea transportului feroviar și în gestionarea infrastructurii feroviare;
- e) o informare privind aplicarea metodelor de siguranță.

(4) Autoritatea Feroviară precizează indicatorii de siguranță feroviară în baza cărora Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare pregătesc raportul anual de siguranță feroviară, precum și metodele de calcul al consecințelor economice ale accidentelor.

(5) Până în data de 30 iunie a anului în curs, Autoritatea Feroviară prezintă Ministerului un raport anual de siguranță feroviară privind activitățile sale din anul precedent și, până în data de 30 iulie, îl publică pe propria pagină web oficială. Raportul conține date specificate în detaliu privind următoarele subiecte:

- a) dezvoltarea condițiilor de siguranță feroviară, inclusiv indicatorii de siguranță colectați;
- b) măsurile efectuate și măsurile necesare pentru dezvoltarea siguranței feroviare, inclusiv nivelul de realizare a indicatorilor de siguranță;
- c) propunerile de modificări importante în legislația și în reglementările privind siguranța feroviară;
- d) îmbunătățirea siguranței infrastructurii feroviare și a transportului feroviar;
- e) măsurile efectuate și măsurile necesare pentru perfecționarea procedurilor privind certificarea de siguranță și autorizarea de siguranță;
- f) rezultatele supravegherii Administratorului infrastructurii și a întreprinderilor feroviare.

(6) În cazul în care se constată noi fapte sau erori după prezentarea raportului prevăzut la alin. (5), Autoritatea Feroviară completează sau corectează indicatorii de siguranță feroviară ce se referă la un anumit an cât mai curând posibil și cel târziu în următorul raport anual.

Articolul 91. Metodele de siguranță

(1) Metodele de siguranță reprezintă norme care stabilesc modul în care se evaluează nivelul de siguranță feroviară, îndeplinirea obiectivelor de siguranță și conformitatea cu alte cerințe de siguranță feroviară prin elaborarea și aplicarea următoarelor metode și proceduri:

- 1) metoda de siguranță pentru aprecierea și evaluarea riscurilor și a condițiilor ce trebuie îndeplinite la evaluarea riscurilor;
- 2) metode de siguranță pentru evaluarea respectării cerințelor ce trebuie îndeplinite pentru a obține autorizația de siguranță și certificatul de siguranță, care să cuprindă:
  - a) procedurile de evaluare a îndeplinirii cerințelor de către Administratorul infrastructurii, pentru a i se acorda autorizația de siguranță, sau de către întreprinderile feroviare, pentru a li se acorda certificatul de siguranță;
  - b) criteriile de evaluare a îndeplinirii cerințelor pentru obținerea autorizației de siguranță sau a certificatului de siguranță;
  - c) principiile de monitorizare a respectării cerințelor ce trebuie îndeplinite de sistemul de management al siguranței după obținerea autorizației de siguranță sau a certificatului de siguranță;
- 3) metoda de siguranță pentru monitorizarea performanței de siguranță după acordarea autorizației de siguranță sau a certificatului de siguranță;
- 4) metoda de siguranță pentru monitorizarea eficienței în gestionarea siguranței în timpul funcționării și întreținerii sistemului feroviar;
- 5) metoda de siguranță pentru evaluarea realizării obiectivelor de siguranță.

(2) Metodele de siguranță se aplică pentru aprecierea și evaluarea riscurilor în cazul oricărei schimbări semnificative în sistemul feroviar, care poate afecta siguranța transportului feroviar. Aceste schimbări pot fi de natură tehnică, operațională sau organizatorică. Metoda de siguranță pentru aprecierea și evaluarea riscurilor este parte integrantă din sistemul de management al siguranței al Administratorului infrastructurii și al întreprinderilor feroviare.

(3) În cazul unor schimbări semnificative în subsistemele structurale, metoda de siguranță pentru aprecierea și evaluarea riscurilor se aplică:

a) dacă aprecierea și evaluarea riscurilor sunt cerute de specificațiile tehnice de interoperabilitate relevante, caz în care STI trebuie să indice care sunt părțile din metoda de siguranță pentru aprecierea și evaluarea riscurilor;

b) pentru a verifica integritatea sigură a subsistemelor structurale în sistemul existent.

(4) Entitatea care propune o schimbare semnificativă aplică metoda de siguranță pentru aprecierea și evaluarea riscurilor. Entitatea în cauză poate fi:

a) Administratorul infrastructurii sau o întreprindere feroviară;

b) o entitate contractantă sau un producător, atunci când depune cererea de verificare a unui subsistem;

c) solicitantul înregistrării vehiculelor feroviare în Registrul național al vehiculelor feroviare, pentru punerea în funcțiune a acestora;

d) entitatea responsabilă cu întreținerea infrastructurii.

(5) O evaluare independentă privind aplicarea corectă a metodei de siguranță pentru aprecierea și evaluarea riscurilor și rezultatele acestei aplicări poate fi realizată de către:

a) un organism de evaluare a conformității acreditat, recunoscut pentru activitatea în domeniu și, după caz, notificat Comisiei Europene și statelor membre ale Uniunii Europene. Criteriile de recunoaștere se stabilesc de către Guvern;

b) Agenția Uniunii Europene pentru Căile Ferate, la solicitarea Autorității Feroviare.

(6) Dacă în cadrul Autorității Feroviare a fost instituit un organism de evaluare a conformității acreditat, acesta poate efectua o evaluare privind aplicarea corectă a metodei de siguranță pentru aprecierea și evaluarea riscurilor și rezultatele acestei aplicări în următoarele cazuri:

a) la înregistrarea vehiculelor feroviare;

b) la modificarea înregistrării vehiculelor feroviare pentru punerea lor în funcțiune;

c) la reperfectarea certificatelor de siguranță în legătură cu schimbarea tipului și domeniului de activitate al unei întreprinderi feroviare;

d) în cazul reperfectării autorizației de siguranță ca urmare a schimbărilor semnificative aduse infrastructurii feroviare, sistemului de semnalizare, sistemului de alimentare cu energie sau modului de funcționare și întreținere a infrastructurii;

e) la revizuirea certificatelor de siguranță și a autorizației de siguranță după schimbări semnificative ale reglementărilor de siguranță.

(7) Organismul de evaluare a conformității emite un raport privind evaluarea siguranței către entitatea care formulează propunerea de evaluare, iar în baza acestuia entitatea respectivă decide dacă va accepta sau nu schimbarea semnificativă.

(8) Rapoartele de evaluare a siguranței emise de organisme de evaluare a conformității din statele membre ale UE sunt recunoscute în Republica Moldova dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

a) evaluarea riscurilor a fost efectuată în conformitate cu metoda de siguranță pentru aprecierea și evaluarea riscurilor;

b) aplicarea metodei menționate la lit. a) a fost evaluată de un organism de evaluare a conformității recunoscut pentru activitatea în domeniu și, după caz, notificat Comisiei Europene și statelor membre ale Uniunii Europene;

c) a fost acceptată o schimbare semnificativă a unui sistem feroviar la propunerea entității menționate la alin. (4);

d) partea sistemului feroviar va fi utilizată în Republica Moldova în aceleași condiții funcționale, operaționale, topografice și climatice;

e) s-au aplicat aceleași criterii pentru acceptarea riscurilor ca și în Republica Moldova.

(9) Controlul privind aplicarea metodei de siguranță pentru aprecierea și evaluarea riscurilor este parte integrantă a controlului periodic intern al sistemului de management al siguranței al Administratorului infrastructurii și al întreprinderilor feroviare.

(10) Metodele de siguranță se aprobă de Guvern. Metodele de siguranță menționate la:

a) alin. (1) pct. 2) se aplică de către Autoritatea Feroviară, luând în considerare cererile de autorizații de siguranță și de certificate de siguranță;

b) alin. (1) pct. 3) se aplică de către Autoritatea Feroviară pentru a supraveghea punerea în aplicare a sistemului de management al siguranței și a metodei de siguranță menționate la alin. (1) pct. 2) lit. b) de către întreprinderile feroviare, Administratorul infrastructurii și de către entitatea responsabilă de întreținerea infrastructurii;

c) alin. (1) pct. 2) lit. b) se aplică de către întreprinderile feroviare și Administratorul infrastructurii după obținerea certificatului de siguranță sau a autorizației de siguranță, precum și de către entitatea responsabilă de întreținere.

(11) Modificările necesare la normele naționale de siguranță feroviară se adoptă în conformitate cu metodele de siguranță internaționale, adoptate și revizuite.

(12) Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare descriu în rapoartele anuale de siguranță feroviară experiența lor în legătură cu aplicarea metodelor menționate la alin. (1) pct. 1) și 4).

(13) Autoritatea Feroviară include în raportul anual de siguranță feroviară experiența entităților care formulează propuneri, experiența întreprinderilor feroviare și experiența Administratorului infrastructurii, precum și experiența proprie cu privire la aplicarea metodelor de siguranță menționate la alin. (1) pct. 1), 3) și 4).

Articolul 92. Obiectivele de siguranță

(1) Obiectivele de siguranță se aprobă de către Autoritatea Feroviară.

(2) Obiectivele de siguranță stabilesc nivelul minim de siguranță pentru diferitele părți ale sistemului feroviar, exprimate în criterii de acceptare a riscului privind:

a) riscurile individuale legate de pasageri, angajați, de personalul întreprinderilor feroviare și al Administratorului infrastructurii, de utilizatorii trecerilor de nivel cu calea ferată, precum și riscurile individuale legate de prezența persoanelor neautorizate la instalațiile de infrastructură feroviară;

b) riscurile sociale.

(3) Obiectivele de siguranță trebuie să includă un grafic pentru punerea lor în aplicare treptată, care va lua în considerare natura lor și sectorul investițiilor necesare.

(4) Ministerul efectuează și promovează modificările necesare la normele de siguranță pentru a asigura realizarea obiectivelor de siguranță.

Secțiunea a 2-a Sisteme de management al siguranței

Articolul 93. Cerințe privind sistemele de management al siguranței

(1) Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare instituie un sistem de management al siguranței (SMS) pentru a atinge cel puțin obiectivele de siguranță stabilite pentru întregul sistem feroviar. SMS-ul trebuie să respecte normele de siguranță și cerințele de siguranță stabilite în specificațiile tehnice de interoperabilitate, precum și dispozițiile metodelor de siguranță.

(2) SMS-ul trebuie să îndeplinească cerințele și să includă elementele prevăzute de prezentul cod în conformitate cu caracterul, sfera și tipul activităților desfășurate în traficul feroviar.

(3) SMS-ul asigură controlul tuturor riscurilor legate de activitățile Administratorului infrastructurii sau ale întreprinderii feroviare, inclusiv furnizarea serviciilor de întreținere, furnizarea de materiale și angajarea de contractanți. SMS-ul ia în considerare, dacă este cazul și este rezonabil, riscurile ce apar ca urmare a activităților altor părți.

(4) SMS-ul Administratorului infrastructurii se stabilește în funcție de efectele activităților diferitor întreprinderi feroviare asupra rețelei și trebuie să conțină dispoziții care să le permită întreprinderilor feroviare să-și desfășoare activitățile în conformitate cu specificațiile tehnice de interoperabilitate, normele naționale de siguranță și cu condițiile stabilite în certificatele lor de siguranță. De asemenea, SMS-ul Administratorului infrastructurii trebuie să dezvolte coordonarea procedurilor de urgență cu toate întreprinderile feroviare în situații excepționale.

(5) Toate părțile relevante ale SMS-ului trebuie să fie documentate și, în special, trebuie furnizată o descriere a distribuirii responsabilităților în cadrul organizației, precum și modul în care controlul este asigurat de conducere la diferite niveluri, modul în care angajații și reprezentanții acestora sunt implicați la toate nivelurile și cum se asigură îmbunătățirea continuă a SMS-ului.

(6) Elementele de bază ale SMS-ului sunt următoarele:

1) politica de siguranță, aprobată de Administratorul infrastructurii sau de întreprinderea feroviară, care este comunicată întregului personal;

2) obiectivele calitative și cantitative ale Administratorului infrastructurii sau ale întreprinderii feroviare privind menținerea și îmbunătățirea siguranței, precum și planurile și procedurile pentru atingerea acestor obiective;

3) procedurile care asigură respectarea standardelor și a altor cerințe prescrise pe întreaga durată de viață a echipamentului și în timpul funcționării acestuia și procedurile în vederea respectării standardelor tehnice și operaționale noi sau modificate sau a altor cerințe stabilite în oricare dintre următoarele:

a) specificațiile tehnice de interoperabilitate;

- b) normele naționale de siguranță;
- c) regulile, cerințele tehnice și deciziile aprobate de Autoritatea Feroviară;
- 4) procedurile pentru identificarea riscurilor, pentru efectuarea evaluării riscurilor și punerea în aplicare a măsurilor de control al riscurilor ori de câte ori o schimbare a condițiilor de funcționare sau introducerea unui nou produs conduce la noi riscuri pentru infrastructura feroviară sau pentru operațiunile feroviare;
- 5) asigurarea programelor de instruire pentru angajați, care să mențină ori să perfecționeze calificarea și competența acestora la îndeplinirea funcțiilor;
- 6) soluțiile practice pentru circulația informațiilor în cadrul organizației și între entitățile care activează în același sistem feroviar;
- 7) procedurile și formatele pentru documentarea informațiilor privind siguranța, precum și stabilirea unei proceduri pentru controlul configurării informațiilor de siguranță critice;
- 8) proceduri de asigurare a raportării, investigării și analizei accidentelor, incidentelor, accidentelor grave și a altor evenimente periculoase în transportul feroviar, precum și luarea măsurilor preventive necesare;
- 9) elaborarea planurilor de acțiune, a planurilor în situații de alertă și a planurilor de furnizare a informațiilor în caz de urgență, consultate cu autoritățile corespunzătoare;
- 10) prevederi pentru controlul periodic intern al SMS-ului.

(7) Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare adoptă acte interne în propriul SMS pentru a reglementa procedurile menționate la alin. (6).

(8) Actele interne ale Administratorului infrastructurii menționate la alin. (7), referitoare la procedurile ce trebuie puse în aplicare de către întreprinderile feroviare, sunt puse la dispoziția tuturor întreprinderilor feroviare interesate care operează pe o infrastructură feroviară specificată.

(9) Autoritatea Feroviară definește în detaliu elementele SMS-ului și publică un ghid pentru elaborarea și instituirea SMS-ului.

Articolul 94. Monitorizarea sistemelor de management al siguranței

(1) După acordarea certificatelor de siguranță și a autorizațiilor de siguranță, Autoritatea Feroviară monitorizează SMS-ul Administratorului infrastructurii și SMS-urile întreprinderilor feroviare, inclusiv la fața locului.

(2) Procesul de monitorizare este utilizat de Autoritatea Feroviară pentru a verifica dacă Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare aplică SMS-urile relevante și, în caz de necesitate, pentru a dispune punerea în aplicare a măsurilor corespunzătoare.

Secțiunea a 3-a Certificatul de siguranță

Articolul 95. Certificatul de siguranță

(1) Pentru a obține acces la infrastructura feroviară, o întreprindere feroviară trebuie să dețină un certificat de siguranță. În funcție de cererea întreprinderii feroviare, certificatul de siguranță se aplică pentru întreaga rețea feroviară sau pentru o secțiune definită a acesteia.

(2) Certificatul de siguranță reprezintă dovada că întreprinderea feroviară a instituit un sistem de management al siguranței și poate îndeplini cerințele stabilite în specificațiile tehnice de interoperabilitate, normele de siguranță și în alte reglementări relevante pentru controlul riscurilor și realizarea operațiunilor de transport feroviar în siguranță.

(3) Certificatul de siguranță prevede:

a) acceptarea de către Autoritatea Feroviară a sistemului de management al siguranței al întreprinderii feroviare;

b) acceptarea de către Autoritatea Feroviară a dispozițiilor adoptate de întreprinderea feroviară pentru a îndeplini cerințele specifice prevăzute pentru transportul sigur pe secțiunea definită a rețelei feroviare, și anume:

- respectarea specificațiilor tehnice de interoperabilitate;
- deținerea de către mecanicii de locomotive angajați a legitimațiilor corespunzătoare pentru întreaga rețea feroviară sau pentru o secțiune definită a acesteia.

(4) Pentru a emite un certificat de siguranță, Autoritatea Feroviară evaluează dacă sunt întrunite condițiile prevăzute la alin. (3) în baza documentației prezentate de întreprinderea feroviară.

(5) Pentru evaluarea condițiilor prevăzute la alin. (3), Autoritatea Feroviară are dreptul să efectueze vizite și inspecții la sediile întreprinderii feroviare.

(6) Informația privind elementele care respectă cerințele stabilite în specificațiile tehnice de interoperabilitate, metodele de siguranță, obiectivele de siguranță și în regulamentele privind siguranța feroviară se prezintă sub formă de rezumat.

(7) Certificatul de siguranță precizează zona de funcționare, tipul și amploarea activităților de transport feroviar ale întreprinderii feroviare pentru care

se emite certificatul.

Articolul 96. Acordarea certificatului de siguranță

(1) Autoritatea Feroviară eliberează certificatul de siguranță în baza unui formular prestabilit.

(2) Perioada de valabilitate a certificatului de siguranță este de cinci ani. Certificatul de siguranță se reperfectează, în totalitate sau parțial, la fiecare schimbare semnificativă a tipului de activitate sau în caz de extindere a activității de transport feroviar, la cererea titularului acestuia.

(3) Autoritatea Feroviară stabilește formularele pentru certificatul de siguranță, numerotarea acestor formulare conform numărului de identificare, formularul de depunere a cererii pentru certificat de siguranță și instrucțiunile de completare a acestuia.

(4) Titularul certificatului de siguranță informează Autoritatea Feroviară cu privire la orice schimbare semnificativă a condițiilor din partea relevantă a certificatului de siguranță, care se referă la elementele sistemului de management al siguranței. O schimbare semnificativă este situația care modifică în mod semnificativ condițiile în baza cărora a fost emis certificatul de siguranță.

(5) Autoritatea Feroviară poate solicita revizuirea părții relevante din certificatul de siguranță după o schimbare semnificativă a cadrului de reglementare în domeniu, fără a solicita careva plăți suplimentare.

(6) Dacă Autoritatea Feroviară constată că deținătorul certificatului de siguranță nu îndeplinește condițiile de certificare, acest fapt constituie temei pentru retragerea certificatului de siguranță.

(7) Autoritatea Feroviară trebuie să retragă certificatul de siguranță în cazul în care constată că deținătorul acestuia nu l-a utilizat conform destinației.

(8) Emiterea și reperfectarea certificatului de siguranță se fac gratuit, conform prevederilor Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

(9) Autoritatea Feroviară ține evidența certificatelor de siguranță emise și actualizează în permanență informațiile privind starea acestor certificate.

(10) Decizia de refuz al emiterii sau reperfectării certificatului de siguranță

poate fi contestată conform procedurilor stabilite de Codul administrativ.

Articolul 97. Recunoaşterea unui certificat de siguranţă străin

(1) Certificatul de siguranţă eliberat unei întreprinderi feroviare de către autorităţile unui alt stat poate fi valabil în Republica Moldova în cazul în care întreprinderea feroviară respectivă întruneşte cerinţele în materie de siguranţă feroviară aprobate în Republica Moldova. Întrunirea cerinţelor de siguranţă se evaluează de către Autoritatea Feroviară.

(2) Recunoaşterea certificatelor de siguranţă străine se face în baza unor acorduri interdepartamentale, potrivit principiului de recunoaştere reciprocă a conformităţii cerinţelor de siguranţă.

Articolul 98. Retragera certificatului de siguranţă şi notificarea Agenţiei Uniunii Europene pentru Căile Ferate

(1) Retragera certificatului de siguranţă se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activităţii de întreprinzător. În textul deciziei de retragere a certificatului se menţionează motivele acestei decizii.

(2) Decizia de retragere a certificatului de siguranţă poate fi contestată conform procedurilor stabilite de Codul administrativ.

(3) Autoritatea Feroviară notifică Agenţia Uniunii Europene pentru Căile Ferate cu privire la certificatele de siguranţă emise, reperfectate sau retrase.

(4) În notificarea prevăzută la alin. (3) Autoritatea Feroviară indică denumirea şi adresa întreprinderii feroviare, data emiterii/reperfectării/retragerii certificatului de siguranţă, domeniul de aplicare, valabilitatea şi motivele deciziei de retragere a acestuia.

Secţiunea a 4-a Autorizaţia de siguranţă

Articolul 99. Principii de bază

(1) Administratorul infrastructurii trebuie să obţină o autorizaţie de siguranţă pentru gestionarea infrastructurii feroviare.

(2) Autorizaţia de siguranţă este emisă de către Autoritatea Feroviară.

Perioada de valabilitate a autorizației de siguranță este de cinci ani.

(3) Autorizația de siguranță emisă pentru gestionarea infrastructurii feroviare reprezintă:

a) confirmarea faptului că Autoritatea Feroviară acceptă sistemul de management al siguranței al Administratorului infrastructurii;

b) confirmarea faptului că Autoritatea Feroviară acceptă dispozițiile adoptate de Administratorul infrastructurii pentru a îndeplini cerințele specifice necesare pentru întreținerea și exploatarea în siguranță a infrastructurii feroviare, inclusiv întreținerea și funcționarea sistemelor de control și comandă, de semnalizare și de gestionare a traficului feroviar.

(4) Autorizația de siguranță poate fi reperfectată la cererea Administratorului infrastructurii. Aceasta este reperfectată în cazul reconstrucției (reabilitării, modernizării) infrastructurii feroviare, a sistemului de semnalizare sau în cazul modificării principiilor de exploatare și întreținere a acestora. Deținătorul autorizației de siguranță informează Autoritatea Feroviară cu privire la modificările menționate și solicită reperfectarea autorizației.

(5) Autoritatea Feroviară cere ca autorizația de siguranță să fie reperfectată în urma unor modificări esențiale ale normelor de reglementare din domeniul siguranței feroviare.

Articolul 100. Acordarea autorizației de siguranță

(1) Autorizația de siguranță se acordă de către Autoritatea Feroviară prin utilizarea unui formular prestabilit.

(2) Emiterea, reperfectarea sau prelungirea autorizației de siguranță se face în mod gratuit.

(3) Autoritatea Feroviară stabilește:

a) forma autorizației de siguranță;

b) numerotarea formulelor de autorizații de siguranță în conformitate cu numărul național de identificare;

c) formularul cererii de solicitare a autorizației de siguranță;

d) instrucțiunile de completare a formularului cererii.

(4) Pentru emiterea, reperfectarea sau prelungirea autorizației de siguranță trebuie prezentate următoarele documente care vor fi anexate la cerere:

a) informații privind permisele și legitimațiile personalului angajat sau contractat pentru exploatarea materialului rulant;

b) acte privind posesia sau dreptul de gestiune și documentația tehnică a materialului rulant;

c) decizia organului de conducere al întreprinderii privind instituirea propriului sistem de management al siguranței și o copie, în format electronic sau pe suport de hârtie, a SMS-ului respectiv;

d) decizia organului de conducere al întreprinderii privind instituirea procedurilor de îndeplinire a cerințelor stabilite în specificațiile tehnice de interoperabilitate, metodele de siguranță și obiectivele de siguranță, precum și în regulamentele privind siguranța transportului feroviar, pentru a controla riscurile;

e) copiile de pe contractele de muncă ale personalului angajat al întreprinderii și informații privind competența acestuia în gestionarea în siguranță a traficului feroviar.

(5) Pentru a emite o autorizație de siguranță, Autoritatea Feroviară evaluează documentele prevăzute la alin. (4).

(6) Pentru evaluarea documentelor prevăzute la alin. (4), Autoritatea Feroviară are dreptul să efectueze vizite și inspecții la sediile Administratorului infrastructurii.

(7) Autoritatea Feroviară ține evidența autorizațiilor de siguranță și actualizează în permanență informațiile privind starea acestora.

(8) Decizia de refuz al emiterii, reperfectării sau prelungirii autorizației de siguranță poate fi contestată conform procedurilor stabilite de Codul administrativ.

Articolul 101. Retragera autorizației de siguranță

(1) Retragera autorizației de siguranță se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. În textul deciziei de retragere a autorizației de siguranță se menționează motivele acestei decizii.

(2) Decizia privind retragera autorizației de siguranță poate fi contestată conform procedurilor stabilite de Codul administrativ.

(3) Autoritatea Feroviară notifică Agenția Uniunii Europene pentru Căile Ferate cu privire la emiterea, reperfectarea sau retragera autorizației de siguranță, indicând numele și adresa Administratorului infrastructurii, data emiterii, domeniul de aplicare, valabilitatea autorizației de siguranță și, în cazul retragerii, motivele acestei decizii.

Articolul 102. Cererile de certificate de siguranță și de autorizații de siguranță

(1) Autoritatea Feroviară decide cu privire la o cerere de autorizație de siguranță sau o cerere de certificat de siguranță în termen 30 de zile de la înregistrarea acesteia.

(2) Pentru a facilita depunerea cererilor de către întreprinderile feroviare, Autoritatea Feroviară:

- a) asigură posibilitatea depunerii cererilor prin intermediul unui ghișeu unic;
- b) publică pe pagina web oficială instrucțiuni detaliate și o listă a tuturor cerințelor privind obținerea certificatului de siguranță și a autorizației de siguranță;
- c) oferă accesul gratuit al solicitanților la toate documentele necesare.

(3) Întreprinderile feroviare care solicită certificat de siguranță și care intenționează să furnizeze servicii de transport feroviar pe o secțiune definită și limitată a rețelei feroviare beneficiază de instrucțiuni și îndrumări speciale privind reglementările aplicabile secțiunii de rețea respective.

Articolul 103. Accesul la serviciile de instruire pentru mecanicii de locomotivă și alți membri ai personalului de la bordul trenurilor

(1) Accesul la serviciile de instruire oferite de organizațiile de instruire pentru mecanicii de locomotivă și alți membri ai personalului de la bordul trenurilor se face în mod echitabil și nediscriminatoriu. Programele de instruire includ informații privind norme și proceduri de exploatare, sistemul de semnalizare, sistemul de control și comandă, procedurile de urgență aplicate pe trasee.

(2) Organizațiile de instruire pentru mecanicii de locomotivă și alți membri ai personalului de bord trebuie să dețină dotarea tehnică și informatică necesară și un personal competent, atestat de Autoritatea Feroviară, pentru instruirea în domeniul respectiv. Criteriile privind dotarea tehnică și informatică și privind atestarea personalului de instruire se stabilesc de Guvern.

(3) În cazul recrutării mecanicilor de locomotivă, a personalului de bord și a personalului cu sarcini esențiale de siguranță, întreprinderile feroviare iau în considerare documentele confirmative privind instruirile, calificările și experiențele dobândite anterior de către candidați.

(4) În sensul alin. (3), foștii angajați au dreptul să obțină de la fostul angajator copii și orice alte documente confirmative privind instruirile, calificările și experiențele acestora.

(5) Întreprinderile feroviare și Administratorul infrastructurii sunt responsabili de nivelul de pregătire și de menținerea competențelor profesionale ale personalului angajat în funcții de mecanici de locomotivă, ale personalului de bord și ale personalului cu sarcini esențiale de siguranță.

Secțiunea a 5-a **Materialul rulant feroviar**

Articolul 104. Întreținerea și admiterea în circulație a vehiculelor feroviare

(1) Fiecare vehicul feroviar, înainte de a fi pus în funcțiune sau a fi utilizat pe rețeaua feroviară națională, se înregistrează în Registrul național al vehiculelor feroviare și se atribuie unei entități responsabile cu întreținerea vehiculelor feroviare, fapt confirmat printr-o decizie a Autorității Feroviare.

(2) Condițiile de înregistrare a vehiculelor feroviare și a entităților responsabile cu întreținerea vehiculelor feroviare se aprobă de Guvern.

(3) O întreprindere feroviară, Administratorul infrastructurii, precum și un alt deținător de vehicule feroviare pot fi entități responsabile cu întreținerea vehiculelor feroviare.

(4) Entitatea responsabilă cu întreținerea vehiculelor feroviare se asigură că vehiculele feroviare pentru care aceasta are sarcina de întreținere se află într-o stare de funcționare sigură, datorită unui sistem de întreținere. Sistemul de întreținere a vehiculelor feroviare trebuie să întrunească condițiile și cerințele stabilite de Guvern.

(5) Pentru a menține vehiculele feroviare într-o stare de funcționare sigură, întreprinderea feroviară, Administratorul infrastructurii sau un alt deținător de vehicule feroviare se asigură că vehiculele feroviare sunt întreținute, fie de sine stătător, fie prin contractarea serviciilor unei entități responsabile cu întreținerea, în conformitate cu:

- a) fișa de întreținere a fiecărui vehicul feroviar;
- b) cerințele tehnice, inclusiv normele de întreținere și dispozițiile specificațiilor tehnice de interoperabilitate.

(6) Fiecare entitate responsabilă cu întreținerea vehiculelor feroviare trebuie să fie înregistrată în Registrul național al vehiculelor feroviare, fapt confirmat printr-o decizie a Autorității Feroviare.

(7) În cazul în care entitatea responsabilă cu întreținerea vehiculelor feroviare este o întreprindere feroviară sau Administratorul infrastructurii, conformitatea cu cerințele de întreținere este verificată de către Autoritatea Feroviară potrivit cu procedurile de emitere a certificatelor de siguranță sau a autorizațiilor de siguranță.

(8) Materialul rulant care a fost acceptat pentru a fi admis în circulație într-un stat membru al UE și care nu este acoperit integral de specificațiile tehnice de interoperabilitate relevante este admis în circulație în Republica Moldova în conformitate cu prezentul articol dacă corespunde condițiilor tehnice privind circulația în siguranță pe rețeaua feroviară națională.

(9) Întreprinderea feroviară care solicită admiterea în circulație a materialului rulant din statele membre ale UE, precum și a materialului rulant din alte state, prezintă Autorității Feroviare o cerere însoțită de un dosar tehnic privind vehiculele feroviare, cu indicarea scopului utilizării acestuia pe rețeaua feroviară națională. Dosarul trebuie să conțină următoarele informații:

a) dovada faptului că materialul rulant a fost admis în circulație într-un alt stat, precum și documentele care indică istoricul exploatării, al întreținerii și al modificărilor tehnice existente ale acestuia;

b) datele tehnice relevante, programul de întreținere și caracteristicile operaționale ale materialului rulant solicitate de Autoritatea Feroviară;

c) dovezi privind caracteristicile tehnice și operaționale, care să ateste că materialul rulant respectă sistemul de alimentare cu energie, sistemul de semnalizare, sistemul de control și comandă, gabaritul de cale ferată și gabaritele de infrastructură, sarcina maximă admisă pe osie și alte constrângeri tehnice ale rețelei feroviare naționale;

d) informații privind derogările de la normele de siguranță, care sunt necesare pentru admiterea în circulație, și dovezi, bazate pe evaluarea riscurilor, care demonstrează că materialul rulant nu afectează siguranța feroviară în rețeaua feroviară națională.

(10) Autoritatea Feroviară are dreptul să solicite efectuarea de încercări pe rețeaua feroviară națională pentru a verifica conformitatea cu parametrii prevăzuți pentru această rețea și prescrie amploarea sau conținutul acestor încercări.

(11) Autoritatea Feroviară adoptă fără întârziere decizia cu privire la o cerere de admitere în circulație a materialului rulant în conformitate cu alin. (9), în termen

de 30 de zile de la data depunerii dosarului tehnic complet și a documentației probelor de testare, dacă acestea au fost efectuate. Textul deciziei de admitere în circulație a materialului rulant poate conține condiții de utilizare și alte restricții tehnice.

Articolul 105. Aplicabilitatea obligației de identificare a entităților responsabile cu întreținerea vehiculelor feroviare

(1) Obligația de a identifica entitatea responsabilă cu întreținerea vehiculelor feroviare poate fi realizată prin intermediul unor măsuri alternative la sistemul de întreținere prevăzut la art. 104, în cazul:

a) vehiculelor înregistrate în alte țări decât Republica Moldova și țările membre ale UE, care sunt întreținute în conformitate cu legislațiile țărilor respective;

b) vehiculelor utilizate pe rețelele feroviare sau pe liniile de cale ferată cu ecartament diferit de cel al rețelei feroviare principale din cadrul Uniunii Europene și pentru care îndeplinirea cerințelor prevăzute la art. 104 alin. (9) este asigurată prin tratate internaționale;

c) vehiculelor utilizate pe rețelele feroviare private, al echipamentului militar și al transportului special, care necesită un permis pentru admiterea temporară în exploatare a vehiculelor feroviare din partea Autorității Feroviare, ce trebuie emis înainte de începerea exploatării. În acest caz, se acordă derogări pentru perioade de cel mult cinci ani.

(2) Măsurile alternative cu privire la identificarea entității responsabile cu întreținerea vehiculelor feroviare, prevăzute la alin. (1), se aplică de către Autoritatea Feroviară:

a) la înregistrarea vehiculelor feroviare;

b) la eliberarea certificatelor de siguranță și a autorizațiilor de siguranță către întreprinderile feroviare și administratorii de infrastructură.

(3) Vehiculele feroviare și entitățile responsabile cu întreținerea acestora ce cad sub incidența măsurilor alternative prevăzute la alin. (1) sunt identificate și prezentate în raportul anual al Autorității Feroviare privind siguranța feroviară. Autoritatea Feroviară interzice circulația pe rețeaua feroviară națională a vehiculelor feroviare specificate la alin. (2) care prezintă riscuri nejustificate pentru siguranța transportului feroviar.

Secțiunea a 6-a

Investigarea accidentelor și incidentelor în transportul feroviar

Articolul 106. Obligațiile de investigare

(1) Pentru prevenirea producerii de accidente și îmbunătățirea siguranței feroviare, autoritatea de stat în domeniul investigării accidentelor și incidentelor în transporturi, instituită de Guvern, asigură efectuarea investigațiilor accidentelor și incidentelor din transportul feroviar.

(2) Rezultatele investigațiilor accidentelor și incidentelor din transportul feroviar pot constitui obiectul unor recomandări pentru îmbunătățirea siguranței feroviare, adresate Autorității Feroviare, Administratorului infrastructurii și întreprinderilor feroviare.

Articolul 107. Interacțiunea autorității de stat în domeniul investigării accidentelor și incidentelor în transporturi cu alte autorități și entități din domeniul transportului feroviar

(1) Autoritatea de stat în domeniul investigării accidentelor și incidentelor în transporturi este independentă din punctul de vedere:

a) al organizării, al structurii juridice și din punct de vedere decizional față de Administratorul infrastructurii, față de întreprinderile feroviare, față de Autoritatea Feroviară și față de orice parte ale cărei interese ar putea intra în conflict cu sarcinile încredințate autorității de investigare;

b) funcțional față de Autoritatea Feroviară și față de Organul de reglementare a pieței.

(2) Autoritatea de stat în domeniul investigării accidentelor și incidentelor în transporturi își îndeplinește sarcinile în mod independent de alte organizații și trebuie să dețină resurse financiare suficiente pentru realizarea sarcinilor sale.

(3) Întreprinderile feroviare, Administratorul infrastructurii și Autoritatea Feroviară sunt obligate să informeze imediat autoritatea de stat în domeniul investigării accidentelor și incidentelor în transporturi despre accidentele și incidentele feroviare care au loc, iar autoritatea de stat în domeniul investigării accidentelor și incidentelor în transporturi confirmă primirea informării și întreprinde măsurile necesare pentru lansarea investigației.

(4) În caz de necesitate, autoritatea de stat în domeniul investigării accidentelor și incidentelor în transporturi poate solicita asistență de la autoritățile de investigare ale altor state sau din cadrul Agenției Uniunii Europene pentru Căile Ferate în scopul obținerii de expertize sau a sprijinului în realizarea inspecțiilor, analizelor și a evaluărilor tehnice.

(5) Autoritatea de stat în domeniul investigării accidentelor și incidentelor în transporturi realizează un schimb activ de opinii și de experiență cu autoritățile de investigare ale altor state în vederea elaborării unor metode comune de investigare, a unor principii comune de urmărire a recomandărilor de siguranță feroviară și în vederea adaptării la evoluția progresului tehnic și științific.

Articolul 108. Informarea Autorității Feroviare și a Ministerului cu privire la accidente, incidente și investigații

(1) Autoritatea de stat în domeniul investigării accidentelor și incidentelor în transporturi informează Autoritatea Feroviară și Ministerul cu privire la investigațiile lansate în domeniul transportului feroviar, în termen de 7 zile de la luarea deciziei de investigare.

(2) Informația comunicată Autorității Feroviare și Ministerului conform alin. (1) cuprinde:

- a) data, ora și locul producerii accidentului/incidentului;
- b) tipul accidentului/incidentului și consecințele acestuia privind eventualele decese, vătămări corporale și pagube materiale.

(3) Autoritatea de stat în domeniul investigării accidentelor și incidentelor în transporturi prezintă Autorității Feroviare o copie a rapoartelor finale privind investigațiile efectuate în domeniul transportului feroviar.

Articolul 109. Recomandări privind siguranța feroviară

(1) Recomandările privind siguranța feroviară sunt adresate Autorității Feroviare și, dacă este necesar, altor organizații din domeniul transportului feroviar.

(2) Autoritatea Feroviară întreprinde măsurile necesare pentru a se asigura că recomandările de siguranță feroviară sunt luate în considerare în mod corespunzător și se întreprind măsurile necesare pentru îmbunătățirea nivelului de siguranță feroviară.

(3) Autoritatea Feroviară, Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare cărora li s-au adresat recomandări raportează anual autorității de stat în domeniul investigării accidentelor și incidentelor în transporturi măsurile luate sau planificate ca urmare a recomandărilor primite.

Articolul 110. Supravegherea internă a siguranței feroviare

Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare desemnează persoane responsabile de siguranța feroviară și organizează o supraveghere internă a siguranței feroviare în conformitate cu prevederile prezentului cod și ale actelor normative de implementare a prezentului cod.

Capitolul IX
CERTIFICAREA MECANICILOR DE LOCOMOTIVĂ**Secțiunea 1**
Obiectul certificării și domeniul de aplicare**Articolul 111.** Obiectul certificării

(1) Condițiile și procedurile de certificare a mecanicilor de locomotivă care conduc locomotive și trenuri în sistemul feroviar se aprobă de Guvern în conformitate cu prevederile prezentului cod.

(2) Condițiile și procedurile aprobate de Guvern specifică sarcinile Autorității Feroviare, ale mecanicilor de locomotivă și ale altor părți interesate din domeniu, în special ale întreprinderilor feroviare, Administratorului infrastructurii și ale organizațiilor de instruire și testare, în procesul de certificare a mecanicilor de locomotivă.

(3) Condițiile și procedurile aprobate de Guvern prevăd cerințe specifice cu privire la permisele și legitimațiile mecanicilor de locomotivă.

Articolul 112. Domeniul de aplicare

Procedura de certificare se aplică mecanicilor de locomotivă care conduc locomotive și trenuri în sistemul feroviar din Republica Moldova pentru o întreprindere feroviară care solicită un certificat de siguranță sau pentru Administratorul infrastructurii care necesită o autorizație de siguranță.

Secțiunea a 2-a
Certificarea mecanicilor de locomotivă**Articolul 113.** Modul de certificare

(1) Toți mecanicii de locomotive trebuie să aibă capacitatea și calificările necesare pentru a conduce trenuri și trebuie să dețină următoarele documente:

a) un permis care să demonstreze că mecanicul de locomotivă întrunește condițiile minime privind cerințele medicale, studiile de bază și competențele profesionale generale. Permisul identifică mecanicul, autoritatea emitentă și indică termenul de valabilitate;

b) o legitimație care să indice infrastructura feroviară pe care titularul are dreptul să conducă vehicule feroviare și tipul de vehicule pe care titularul are dreptul să le conducă.

(2) Cerința de a deține o legitimație pentru o anumită secțiune a infrastructurii feroviare nu se aplică în următoarele cazuri excepționale, cu condiția că mecanicul de locomotivă respectiv este asistat în timpul conducerii de un alt mecanic de locomotivă, care posedă o legitimație valabilă pentru infrastructura în cauză:

a) în cazul în care o perturbare a traficului feroviar necesită devierea trenurilor sau în cazurile justificate de Administratorul infrastructurii;

b) în cazul unor servicii excepționale, unice, care utilizează trenuri vechi;

c) pentru conducerea vehiculelor de întreținere a infrastructurii feroviare în cazurile justificate de Administratorul infrastructurii;

d) în cazul livrării sau testării unui tren nou sau a unei locomotive noi;

e) în cazul instruirii și examinării mecanicilor de locomotivă.

(3) Excepția prevăzută la alin. (2) este o decizie a întreprinderii feroviare și nu poate fi impusă de Administratorul infrastructurii sau de Autoritatea Feroviară.

(4) Administratorul infrastructurii trebuie informat în prealabil ori de câte ori se aplică o excepție prevăzută la alin. (2).

(5) Legitimația de mecanic de locomotivă acordă dreptul de a conduce în una sau mai multe dintre următoarele categorii:

a) categoria A: locomotive de manevră, trenuri pentru lucrări, vehicule feroviare de întreținere și toate celelalte locomotive atunci când sunt utilizate pentru operațiuni de manevră;

b) categoria B: transportul de pasageri și/sau de mărfuri.

(6) Modelul permisului și modelul legitimației de mecanic de locomotivă se stabilesc de Guvern.

Articolul 114. Monitorizarea permiselor și a legitimațiilor mecanicilor de locomotivă

Autoritatea Feroviară, întreprinderile feroviare și Administratorul infrastructurii întreprind măsurile necesare și cooperează între ei prin schimburi de

informații pentru monitorizarea permiselor și a legitimațiilor mecanicilor de locomotivă emise, suspendate sau retrase.

Articolul 115. Organul emitent și limba de emitere a permiselor și legitimațiilor mecanicilor de locomotivă

(1) Permisul mecanicului de locomotivă este emis de Autoritatea Feroviară și deținut de titularul acestuia.

(2) Permisele și legitimațiile mecanicilor de locomotivă sunt emise în limba română.

(3) Întreprinderea feroviară sau Administratorul infrastructurii care angajează sau contractează serviciile unui mecanic de locomotivă emite o legitimație în care se indică secțiunea de infrastructură feroviară și materialul rulant pe care mecanicul de locomotivă are dreptul să conducă. Legitimația este proprietatea întreprinderii feroviare sau a Administratorului infrastructurii. Mecanicii de locomotivă au dreptul să primească o confirmare privind deținerea legitimației corespunzătoare.

Articolul 116. Valabilitatea geografică

(1) Permisul de mecanic de locomotivă este valabil pe teritoriul Republicii Moldova și pe teritoriul altor state care recunosc valabilitatea permiselor emise de autoritățile Republicii Moldova.

(2) Legitimația de mecanic de locomotivă este valabilă pentru secțiunea de infrastructură feroviară și materialul rulant pentru care a fost instruit mecanicul de locomotivă și care sunt specificate în respectiva legitimație.

(3) Documentele de certificare a mecanicilor de locomotivă din alte state, care conduc exclusiv pe secțiuni de frontieră ale sistemului feroviar al Republicii Moldova, pot fi recunoscute în conformitate cu acordurile bilaterale încheiate de Republica Moldova cu statele respective.

Secțiunea a 3-a
Condiții de obținere a permisului și a legitimației
de mecanic de locomotivă

Articolul 117. Condițiile de obținere a permisului de mecanic de locomotivă

(1) Pentru a obține un permis de mecanic de locomotivă, persoana trebuie să întrunească următoarele cerințe:

- a) să aibă vârsta minimă de 18 ani;
- b) să dețină certificate sau diplome privind absolvirea cel puțin a nivelului 3 de învățământ (învățământ profesional tehnic secundar) în domeniul transportului feroviar;
- c) să-și confirme aptitudinea fizică prin trecerea unui examen medical;
- d) să-și demonstreze aptitudinea psihologică confirmată de un psiholog sau de un medic;
- e) să demonstreze că deține cunoștințe teoretice și competențe profesionale prin susținerea unui examen teoretic și practic.

(2) Cerințele privind aptitudinea fizică, aptitudinea psihologică și privind deținerea cunoștințelor teoretice și a competențelor profesionale sunt stabilite în regulile privind certificarea mecanicilor de locomotivă, aprobate de Guvern.

(3) Cererile pentru emiterea unui permis de mecanic de locomotivă nou sau pentru schimbarea permisului vechi/existent se depun la Autoritatea Feroviară de către candidat sau de reprezentantul ori entitatea care acționează în numele candidatului.

(4) Autoritatea Feroviară eliberează permisul de mecanic de locomotivă conform termenelor stabilite în regulile privind certificarea mecanicilor de locomotivă, aprobate de Guvern.

(5) Permisul de mecanic de locomotivă este valabil pe o perioadă de 10 ani.

(6) Permisele de mecanic de locomotivă emise de către autoritățile altor state pot fi recunoscute în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 118. Condiții pentru obținerea legitimației de mecanic de locomotivă

(1) Pentru a obține o legitimație de mecanic de locomotivă și pentru ca aceasta să rămână valabilă, persoana trebuie să dețină un permis de mecanic de locomotivă și să îndeplinească următoarele cerințe:

a) să posede cunoștințele lingvistice de limbă română necesare pentru secțiunea de infrastructură feroviară și materialul rulant corespunzător categoriei legitimației solicitate;

b) să susțină un examen care să-i testeze cunoștințele și competențele profesionale privind materialul rulant pentru care solicită legitimația;

c) să susțină un examen care să-i testeze cunoștințele și competențele profesionale privind secțiunea de infrastructură feroviară pentru care solicită legitimația.

(2) Cerințele și procedura de examinare a persoanelor care solicită legitimația de mecanic de locomotivă se stabilesc de către Autoritatea Feroviară. Procesele de examinare sunt monitorizate de Autoritatea Feroviară.

(3) Persoanele care solicită legitimația de mecanic de locomotivă sunt instruite de întreprinderea feroviară sau de Administratorul infrastructurii cu privire la sistemul lor de gestionare a siguranței.

(4) Întreprinderile feroviare și Administratorul infrastructurii își stabilesc propriile proceduri de emiteră și actualizare a legitimațiilor de mecanic de locomotivă în conformitate cu dispozițiile prezentului cod, ca parte a sistemului lor de gestionare a siguranței, de asemenea stabilesc modalitățile de examinare a contestațiilor solicitanților cu privire la eliberarea, actualizarea, suspendarea sau retragerea legitimațiilor de mecanic de locomotivă.

(5) În caz de dezacord cu o decizie privind legitimația de mecanic de locomotivă, solicitantul o poate contesta printr-o petiție/cerere. Cererile de contestare nu pot fi examinate de către persoanele care au participat la luarea deciziei contestate.

(6) Întreprinderile feroviare și Administratorul infrastructurii actualizează legitimațiile mecanicilor de locomotivă ori de câte ori aceștia obțin permisiuni suplimentare de conducere privind materialul rulant sau secțiunea de infrastructură feroviară.

Secțiunea a 4-a

Verificările, valabilitatea permisului și a legitimației și monitorizarea mecanicilor de locomotivă

Articolul 119. Verificările periodice

(1) Mecanicii de locomotivă sunt supuși unor examinări sau teste privind aptitudinea fizică și cea psihologică, a căror periodicitate se stabilește în regulile privind certificarea mecanicilor de locomotivă, aprobate de Guvern.

(2) În cazul schimbării unui permis de mecanic de locomotivă, Autoritatea Feroviară verifică îndeplinirea de către mecanicul de locomotivă respectiv a cerinței prevăzute la alin. (1).

(3) Valabilitatea legitimației de mecanic de locomotivă se prelungește în baza examinărilor sau testelor periodice privind întrunirea cerințelor prevăzute la art. 118 alin. (1).

(4) Frecvența examinărilor sau a testelor este stabilită de întreprinderea feroviară sau de Administratorul infrastructurii care angajează sau contractează mecanici de locomotivă în conformitate cu propriul sistem de gestionare a siguranței și respectă cerințele privind frecvența minimă a verificărilor periodice după cum urmează:

a) cunoștințele lingvistice de limbă română (pentru cei care nu sunt vorbitori nativi) – la fiecare trei ani sau după orice absență mai mare de un an;

b) cunoștințele privind infrastructura feroviară (inclusiv cunoștințele privind traseul și regulile de funcționare) – la fiecare trei ani sau după orice absență de mai mult de un an pe traseul relevant;

c) cunoașterea materialului rulant – la fiecare trei ani.

(5) Pentru fiecare dintre verificările menționate la alin. (4), întreprinderea feroviară și Administratorul Infrastructurii asigură o evidență a confirmărilor că mecanicii de locomotivă au îndeplinit cerințele prevăzute de prezentul articol.

(6) În cazul în care o verificare periodică este omisă sau are un rezultat negativ, se aplică procedura de monitorizare a mecanicilor de locomotivă prevăzută la art. 121.

Articolul 120. Valabilitatea legitimației de mecanic de locomotivă la încetarea raporturilor de muncă

(1) Întreprinderile feroviare și Administratorul infrastructurii informează în permanență Autoritatea Feroviară cu privire la încetarea raporturilor de muncă cu mecanicii de locomotivă.

(2) Legitimația de mecanic de locomotivă își pierde valabilitatea la încetarea raporturilor de muncă, la suspendarea mecanicului din funcție, la transferul acestuia în altă funcție sau în alte circumstanțe ce produc întreruperea activității de mecanic de locomotivă.

(3) La încetarea raporturilor de muncă, titularul legitimației de mecanic de locomotivă primește o copie a legitimației și copii de pe documentele care dovedesc instruirea, calificările, experiența și competențele sale profesionale.

(4) La reangajarea mecanicului de locomotivă, întreprinderea feroviară sau Administratorul infrastructurii eliberează acestuia o legitimație de mecanic de locomotivă în baza documentelor care dovedesc instruirea, calificările, experiența și competențele sale profesionale.

Articolul 121. Monitorizarea mecanicilor de locomotivă de către întreprinderile feroviare și Administratorul infrastructurii

(1) Întreprinderile feroviare și Administratorul infrastructurii au obligația de a asigura și verifica valabilitatea permiselor și a legitimațiilor mecanicilor de locomotivă angajați sau contractați.

(2) Angajatorii instituie un sistem de monitorizare a mecanicilor de locomotivă. În cazul în care constată că un mecanic de locomotivă nu îndeplinește cerințele de competență pentru realizarea funcțiilor sale în condițiile în care valabilitatea permisului sau a legitimației sale se menține, întreprinderea feroviară sau Administratorul infrastructurii întreprinde măsurile necesare pentru suspendarea activității acestuia.

(3) În cazul în care mecanicul de locomotivă consideră că starea sa de sănătate îi afectează aptitudinea de realizare a sarcinilor de muncă, el informează în acest sens conducătorul său responsabil de siguranța feroviară.

(4) Întreprinderea feroviară sau Administratorul infrastructurii examinează concluziile medicale privind starea de sănătate a mecanicului de locomotivă și, dacă este necesar, întreprinde măsuri adecvate privind sistarea activității acestuia sau retragerea legitimației acestuia.

(5) Angajatorul instituie un sistem de control operațional care să asigure că mecanicii de locomotivă nu se află, în timpul serviciului lor, sub influența unor substanțe ce le-ar putea afecta concentrarea, atenția sau comportamentul.

(6) Întreprinderile feroviare și Administratorul infrastructurii informează în permanență Autoritatea Feroviară cu privire la orice caz de incapacitate de muncă a mecanicilor de locomotivă pentru perioade mai mari de trei luni.

Secțiunea a 5-a

Atribuțiile și deciziile Autorității Feroviare în procesul de eliberare a permiselor și legitimațiilor de mecanic de locomotivă

Articolul 122. Atribuțiile Autorității Feroviare în procesul de eliberare a permiselor și legitimațiilor de mecanic de locomotivă

(1) Autoritatea Feroviară este responsabilă de realizarea corectă, transparentă și nediscriminatorie a procedurii de eliberare a permiselor de mecanic de locomotivă, de recunoașterea examinatorilor, de gestionarea registrelor și de alte activități prevăzute de prezentul cod.

(2) La emiterea permiselor de mecanic de locomotivă, Autoritatea Feroviară trebuie să răspundă la orice cerere de informații, de asemenea poate solicita informațiile necesare de la alte autorități în termenul stabilit pentru examinarea cererilor.

Articolul 123. Acreditarea și recunoașterea persoanelor și a organizațiilor de instruire și testare a mecanicilor de locomotivă

(1) Persoanele și organizațiile de instruire și testare a mecanicilor de locomotivă sunt acreditate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare conform prevederilor Codului educației.

(2) Procesul de acreditare a persoanei/organizației de instruire și testare a mecanicilor de locomotivă se bazează pe criteriile de independență, competență și imparțialitate, pe standarde moldovenești sau internaționale și pe evaluarea unui dosar depus de candidat, care furnizează dovezi de competență pentru domeniul în cauză.

(3) Pe lângă condiția de acreditare prevăzută la alin. (1), persoanele și organizațiile de instruire și testare a mecanicilor de locomotivă trebuie să fie recunoscute de Autoritatea Feroviară. Recunoașterea se bazează pe criteriile de independență, competență și imparțialitate. Regulile de recunoaștere se aprobă de Guvern.

(4) Criteriul de independență prevăzut de prezentul articol nu se aplică în cazul instruirii prevăzute la art. 126 alin. (4) și (5).

(5) Autoritatea Feroviară asigură crearea, gestionarea, publicarea și actualizarea listei de persoane și organizații de instruire și testare a mecanicilor de locomotivă recunoscute în conformitate cu procedura prevăzută de prezentul cod.

Articolul 124. Deciziile Autorității Feroviare

(1) Orice decizie luată de Autoritatea Feroviară trebuie să fie temeinică și însoțită de motivarea acesteia.

(2) Autoritatea Feroviară stabilește proceduri de contestare conform Codului administrativ, care să permită angajatorilor și mecanicilor de locomotivă să solicite revizuirea oricărei decizii referitoare la o cerere.

Articolul 125. Evidența permiselor de mecanic de locomotivă și schimbul de informații

(1) Autoritatea Feroviară are obligația:

a) de a asigura o evidență a tuturor permiselor de mecanic de locomotivă eliberate, reperfectate, expirate, suspendate, retrase sau declarate pierdute, furate ori distruse, care să conțină datele prescrise pentru fiecare permis și să fie accesibilă fiecărui mecanic de locomotivă;

b) de a furniza, la cererea motivată a autorităților competente ale altor state, a Agenției Uniunii Europene pentru Căile Ferate sau a oricărui angajator de mecanici de locomotivă, informații privind starea oricărui permis de mecanic de locomotivă.

(2) Fiecare întreprindere feroviară și Administratorul infrastructurii au obligația:

a) să țină o evidență a tuturor legitimațiilor de mecanic de locomotivă eliberate, actualizate, reînnoite, modificate, expirate, suspendate, retrase sau declarate ca fiind pierdute, furate ori distruse. Prin această evidență, se înregistrează datele prescrise pentru fiecare legitimație, precum și datele referitoare la verificările periodice;

b) să coopereze cu Autoritatea Feroviară pentru a face schimb de informații și pentru a-i oferi acces la datele solicitate;

c) să furnizeze autorităților competente ale altor state, la cerere, informații privind conținutul acestor legitimații, atunci când acest lucru este necesar în contextul activităților lor transnaționale.

(3) Mecanicii de locomotivă au acces la informațiile lor personale privind activitatea de muncă, testările, examinările, perfecționarea profesională și instruirile efectuate pe parcursul activității lor, înregistrate în evidența ținută de Autoritatea Feroviară, de Administratorul infrastructurii sau de întreprinderile feroviare. Copii de pe aceste informații li se furnizează gratuit, la cerere.

(4) Autoritatea Feroviară cooperează cu Agenția Uniunii Europene pentru Căile Ferate pentru a asigura interoperabilitatea informațiilor prevăzute de prezentul articol.

(5) Autoritatea Feroviară, Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare se asigură că evidența informațiilor prevăzute de prezentul articol și modul de gestionare a acestor informații respectă prevederile legale privind protecția datelor cu caracter personal.

Secțiunea a 6-a

Instruirea și testarea mecanicilor de locomotivă

Articolul 126. Instruirea mecanicilor de locomotivă

(1) Instruirea mecanicilor de locomotivă include o parte referitoare la permisul de mecanic de locomotivă, care reflectă cunoștințele profesionale generale, și o parte referitoare la legitimația de mecanic de locomotivă, care reflectă cunoștințele profesionale specifice.

(2) Cerințele și obiectivele de instruire a mecanicilor de locomotivă se stabilesc în mod detaliat de Guvern.

(3) Guvernul stabilește normele necesare pentru a asigura accesul corect și nediscriminatoriu al candidaților la instruirea necesară în vederea obținerii permisului și a legitimației de mecanic de locomotivă.

(4) Sarcinile de instruire referitoare la cunoștințele profesionale generale, cunoștințele lingvistice și cunoștințele profesionale privind materialul rulant sunt îndeplinite de către persoane și organizații de instruire și testare recunoscute de Autoritatea Feroviară.

(5) Instruirea referitoare la infrastructura feroviară, inclusiv cunoașterea traselor, regulilor și a procedurilor de operare, este îndeplinită de către persoane recunoscute de Autoritatea Feroviară.

(6) Sistemul de recunoaștere a calificărilor profesionale trebuie să fie aplicabil atât mecanicilor de locomotivă care au obținut certificatul de calificare profesională în Republica Moldova, cât și celor care au obținut certificatul de calificare profesională într-o altă țară, fie că sunt cetățeni ai Republicii Moldova sau cetățeni ai altor state.

(7) Menținerea competențelor profesionale ale personalului din domeniul transportului feroviar se asigură prin instituirea de către angajatori a unui proces de instruire continuă.

Articolul 127. Costurile instruirii

Administratorul infrastructurii și întreprinderile feroviare trebuie să se asigure că cheltuielile suportate pentru instruirea mecanicilor de locomotivă sunt garantate prin încheierea unor contracte cu persoanele care beneficiază de aceste programe de formare profesională. Contractele trebuie să prevadă obligativitatea beneficiarului instruirii de a activa în cadrul întreprinderii feroviare sau al Administratorului Infrastructurii o anumită perioadă după realizarea programului de formare profesională achitat de angajator. Perioada se stabilește de către angajator de comun acord cu mecanicul de locomotivă în funcție de costurile programului de formare profesională.

Articolul 128. Examinările

(1) La finalul programului de formare profesională a mecanicilor de locomotivă se organizează examinări teoretice și practice.

(2) Examinările și examinatorii numiți pentru testarea calificărilor necesare pentru mecanicii de locomotivă se stabilesc:

a) în partea referitoare la permisul de mecanic de locomotivă – de către Autoritatea Feroviară, atunci când se stabilește procedura ce trebuie urmată pentru obținerea unui permis;

b) în partea referitoare la legitimația de mecanic de locomotivă – de către întreprinderea feroviară sau de Administratorul infrastructurii, la stabilirea procedurii pentru obținerea legitimațiilor.

(3) Examinările sunt supravegheate de către examinatori competenți, recunoscuți de Autoritatea Feroviară, și sunt organizate astfel încât să se evite orice conflict de interese.

(4) Evaluarea cunoștințelor privind infrastructura feroviară, inclusiv cunoașterea rutelor și a regulilor de funcționare, se efectuează de către persoane sau organizații recunoscute de Autoritatea Feroviară.

(5) Examinările sunt organizate astfel încât să se evite orice conflict de interese, fără a aduce atingere posibilității ca examinatorul să aparțină întreprinderii feroviare sau Administratorului infrastructurii care emite legitimația de mecanic de locomotivă.

(6) Alegerea examinatorilor și a examinărilor se efectuează conform criteriilor stabilite de Autoritatea Feroviară.

(7) Capacitatea de conducere a mecanicului de locomotivă este evaluată prin teste de conducere a trenului.

(8) Pentru a examina aplicarea regulilor de circulație a trenurilor, a regulilor operaționale, precum și a performanțelor mecanicului de locomotivă în situații deosebit de dificile pot fi utilizate simulatoare.

Secțiunea a 7-a **Evaluare, controale și sancțiuni**

Articolul 129. Standarde de calitate

(1) Autoritatea Feroviară se asigură că toate activitățile legate de formarea profesională, evaluarea competențelor și schimbarea permiselor și a legitimațiilor mecanicilor de locomotivă fac obiectul unei monitorizări continue în cadrul unui sistem de standarde de calitate.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică activităților deja acoperite de sistemele de management al siguranței instituite de întreprinderile feroviare și de Administratorul infrastructurii.

Articolul 130. Evaluarea independentă

(1) Ministerul efectuează o evaluare independentă a procedurilor de instruire și testare a cunoștințelor și competențelor profesionale și a sistemului de eliberare a permiselor și legitimațiilor de mecanic de locomotivă la intervale de cinci ani.

(2) Evaluarea efectuată de Minister nu se aplică activităților deja acoperite de sistemele de management al siguranței aplicate de întreprinderile feroviare și de Administratorul infrastructurii.

(3) Evaluarea independentă menționată la alin. (1) este efectuată de persoane calificate, neimplicate în activitățile evaluate.

(4) Rezultatele evaluării independente menționate la alin. (1) sunt documentate în mod corespunzător și comunicate Autorității Feroviare. În caz de necesitate, Ministerul întreprinde măsuri adecvate pentru remedierea oricăror deficiențe constatate ca urmare a acestei evaluări.

Articolul 131. Controlul mecanicilor de locomotivă efectuat de Autoritatea Feroviară

(1) Autoritatea Feroviară efectuează controale pentru a verifica prezența legitimațiilor de mecanic de locomotivă.

(2) În cadrul controalelor, Autoritatea Feroviară verifică dacă mecanicii de locomotivă îndeplinesc cerințele privind obținerea permisului de mecanic de locomotivă.

(3) Autoritatea Feroviară desfășoară controale privind respectarea cerințelor prezentului cod de către mecanicii de locomotivă, întreprinderile feroviare, Administratorul infrastructurii și de către organizațiile de instruire și testare.

(4) În cazul în care Autoritatea Feroviară constată că un mecanic de locomotivă nu îndeplinește condițiile prevăzute la art. 126–128, aceasta întreprinde următoarele măsuri:

a) în cazul unui permis de mecanic de locomotivă eliberat de Autoritatea Feroviară, suspendă valabilitatea sau retrage permisul respectivului mecanic;

b) informează imediat mecanicul de locomotivă și pe angajatorul său cu privire la decizia sa motivată, indicând procedura ce trebuie urmată pentru redobândirea permisului;

c) în cazul unui permis de mecanic de locomotivă eliberat de o autoritate competentă a unui alt stat, Autoritatea Feroviară se adresează autorității emitente și formulează o cerere motivată fie pentru efectuarea unei inspecții suplimentare, fie pentru suspendarea permisului;

d) interzice mecanicului de locomotivă să opereze pe rețeaua feroviară națională până la luarea unei decizii de către autoritatea emitentă;

e) în cazul unei legitimații de mecanic de locomotivă eliberate de o autoritate competentă a unui alt stat, Autoritatea Feroviară se adresează autorității emitente și solicită fie efectuarea unei inspecții noi, fie suspendarea legitimației;

f) interzice mecanicului de locomotivă să opereze pe rețeaua feroviară națională până la primirea raportului autorității emitente.

(5) Dacă Autoritatea Feroviară constată că un mecanic de locomotivă nu a susținut testările periodice privind cunoștințele profesionale, aceasta îi retrage permisul de mecanic de locomotivă până la înlăturarea cauzei.

(6) Activitatea de control a Autorității Feroviare se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

Capitolul X **DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII**

Articolul 132.

(1) Prezentul cod intră în vigoare la expirarea termenului de 24 de luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor:

a) art. 3 alin. (1), (2) și alin. (3) lit. a), b), f), h), i), k) și l); art. 12; art. 78 alin. (1)–(4), (7) și (8); art. 79 alin. (1), care reglementează serviciile publice de transport feroviar de pasageri și care vor intra în vigoare la expirarea termenului de 6 luni de la data publicării prezentului cod;

b) art. 3 alin. (3) lit. c), d), e), g) și j); art. 4 alin. (3), alin. (4) lit. a), b) și d), alin. (5) lit. e), f), h), i) și j), alin. (7) și (8); art. 5 lit. d); art. 7; art. 49 alin. (7); art. 89 alin. (1), care reglementează funcționarea Autorității Feroviare și care vor intra în vigoare la expirarea termenului de 6 luni de la data publicării prezentului cod;

c) art. 10 alin. (1) și art. 17 alin. (1), care reglementează finanțarea infrastructurii feroviare și care vor intra în vigoare la expirarea termenului de 6 luni de la data publicării prezentului cod.

(2) La data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Codul transportului feroviar nr. 309/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 226–228, art. 892), cu modificările ulterioare.

(3) Prevederile secțiunii a 6-a din capitolul VIII al prezentului cod se pun în aplicare de la data instituirii autorității de stat în domeniul investigării accidentelor și incidentelor în transporturi.

(4) Guvernul:

a) în termen de 6 luni de la data publicării prezentului cod, va asigura aprobarea regulamentului de activitate și instituirea Autorității Feroviare, conform prevederilor prezentului cod;

b) în termen de 24 de luni de la data publicării prezentului cod, va asigura aprobarea actelor normative necesare pentru implementarea prezentului cod;

c) în termen de 18 luni de la data publicării prezentului cod, va asigura prezentarea propunerilor către Parlament privind armonizarea cadrului normativ în vigoare cu prevederile prezentului cod;

d) până în data de 30 noiembrie 2022, va efectua inventarierea, delimitarea, evaluarea și înregistrarea proprietății publice administrate și gestionate de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”;

e) până în data de 31 decembrie 2022, va reorganiza Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” în societate pe acțiuni.

(5) Întru realizarea prevederilor alin. (1) lit. a), până la intrarea în vigoare a prezentului cod, Guvernul poate să stabilească necesarul de servicii publice de transport feroviar de pasageri și are dreptul să aprobe, în limita alocațiilor aprobate prin legea bugetară anuală, conform art. 78 alin. (1)–(4), (7)–(8), încheierea contractului de servicii publice de transport feroviar de pasageri între Minister și Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” sau societatea pe acțiuni înființată ca urmare a reorganizării acesteia.

(6) Întru realizarea prevederilor alin. (1) lit. c), până la intrarea în vigoare a prezentului cod, Guvernul are dreptul să aprobe, conform art. 17 alin. (1), în limita alocațiilor aprobate prin legea bugetară anuală, încheierea contractului multianual pentru administrarea infrastructurii feroviare între Minister și Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” sau societatea pe acțiuni înființată ca urmare a reorganizării acesteia.

Articolul 133.

Actele normative din domeniul transportului feroviar în vigoare se aplică în măsura în care nu contravin prezentului cod.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI